

Milí, méně či více mobilní návštěvníci Prahy,

rádi bychom vám představili nový projekt PRAGUE CITY LINE – PRAHOU BEZ BARIÉR, jehož obsah je zaměřen na oblast turistiky vozíčkářů a zpřístupňování informací o bezbariérovém cestování po Praze.

Všichni víme, že s bariérami v oblasti cestování a trávení volného času se ve svém okolí nesetkávají pouze lidé se zdravotním handicapem, ale i staří lidé, maminky s kočárky a mnozí další. Dle oficiálních statistik Ministerstva zdravotnictví žije v České republice téměř 10 % osob s různým zdravotním postižením a dalších 20 % osob jim pomáhá. Všichni tito lidé rádi cestují, ale od svých cest jsou mnohokrát odrazováni nejrůznějšími bariérami a hlavně nedostatkem informací o těch, které je na cestách čekají. Na druhou stranu ale právě turistika, patří k těm aktivitám, které mohou provozovat vozíčkáři i s tím nejtěžším postižením, pakliže k tomu mají vhodné podmínky.

Kolikrát již každý z nás zažil situaci, kdy přijel k vybranému bezbariérovému objektu a až na místě zjistil, že jsou zde schody, chybí funkční záchod, nejdou otevřít dveře nebo se nedostaneme do dopravního prostředku. Právě z těchto důvodů si dopředu musíme odpovědět minimálně na tyto otázky: Je v těchto místech trasa vhodná pro můj handicap? Najdu zde bezbariérově přístupné památky? Mohu v tomto místě bez obav navštívit restauraci? Je zde přístupná bezbariérová toaleta a je vhodná pro mě?

Praha je považována ze jedno z nejkrásnějších historických měst celé Evropy, má i mnoho zelených a zalesněných ploch, které vybízí k provozování pěší turistiky. I přes to pro bezbariérové cestování často znamená mnoho komplikací. Jen málokdo z nás se zde, vzhledem ke svému omezení, může toulat přesně tudy, kudy by chtěl. Z tohoto podnětu jsme sestavili průvodce 10-ti podrobně popsaných bezbariérových tras, který Vám, jak doufáme, usnadní orientaci pro výlety Prahou.

Všechny trasy byly nejprve navrženy a poté osobně prověřeny na mechanickém vozíku. Hlavním kritériem při výběru vozíčkářských tras byla bezbariérová dostupnost MHD. Dále sjízdnost terénu s minimální pomocí asistence, převážně rovinný, zpevněný terén s pozvolným klesáním a s minimálním stoupáním. Dalším kritériem byla síť služeb, jako je bezbariérové sociální zařízení, občerstvení. Mezi sledovaná hlediska patřilo i to, zda trasy budou zajímavé z hlediska okolí nebo dostupných památek. Trasy jsme doplnili o aktuální informace o navštívených objektech, jako jsou např. šířka dveří, obtížnost otvírání dveří, výška prahu, prostor v místnosti pro manipulaci s vozíkem, vybavení toalety pro vozíčkáře, zkušenost a ochota personálu, sjezdy a nájezdy na chodník, dostupnost MHD aj. V závěru průvodce pak najdete shrnutí informací o pražské MHD a další doporučení pro turistiky.

Přejeme vám tedy při používání tohoto průvodce příjemné cestování a dobrou zábavu. Věříme, že se do Prahy budete rádi vracet, a že tento průvodce bude přínosný pro vás, pro vaše rodiny i pro vaše asistenty. V neposlední řadě, také děkujeme všem, kteří tento projekt podpořili.

A pokud vás budou zajímat další informace o Praze a bezbariérovém cestování, napište nám na e-mailovou adresu praguecityline@gmail.com, nebo nás najdete na www.praguecityline.cz.

TRASA 1. VYŠEHRAD

Na naší první procházce navštívíme Pražský Vyšehrad, který patří dle legend k nejpamátnejším místům české historie. Každý z nás jistě četl knížky jako jsou Staré pověsti České. Na dnešní procházce budeme kouzlo této dávné historie i legend postupně objevovat i vzhledem k tomu, že Vyšehrad v sobě ukrývá množství bezbariérových možností od prohlídky památek až po kvalitní bezbariérovou restauraci.

POPIS ZÁKLADNÍCH ÚDAJŮ O TRASE

- **Začátek trasy:** Stanice metra trasa C – Vyšehrad
- **Konec trasy:** Stanice metra trasa C – Vyšehrad
- **Délka trasy:** 4,5 km
- **Čas jízdy:** 2 hod 30 min
- **Zaměření:** poznávací – historické
- **Obtížnost:** **lehká pro elektrický vozík, střední pro mechanický vozík**
- **Cenová hladina:** zdarma

Naší první procházku zahájíme u výjezdu z metra trasy C Vyšehrad, kde se hned na počátku cesty můžete zastavit na krátkém občerstvení v Café Vyšehrad. Restaurace je bezproblémově bezbariérově přístupná i s prostornou bezbariérovou toaletou v těsné blízkosti. Z tohoto místa vyjedeme po nájezdové rampě těsně u výstupu z metra a vydáme se podél zdi ochozu Kongresového paláce lehce z kopce pozvolnou asfaltovou cestou k ulici Na Bučance. Ulici můžeme vzhledem ke slabé dopravě, která zde panuje projet, jak po chodníku, tak po silnici. Za chvíli před sebou uvidíme bránu Vyšehradské pevnosti. Zde nás očekává první malé úskalí naší cesty, které většina z vás jistě dobře zná a tím je malá křižovatka před námi, která je vybudována z velkých kostek tzv. kočičích hlav, které mohou při troše nepozornosti značně poškodit přední kolečka mechanických vozíků. Po přejetí této křižovatky se vydáme po levé straně ulice průjezdem pod branou zvanou Táborská. Zde je povrch chodníku tvořen menšími kostkami a jízda je pohodlnější. Pokračujeme až před Jedličkův ústav.

Táborská brána nám otevřela prostor Vyšehradu a my se zde můžeme začít věnovat i jeho historii. Fakta o Vyšehradu, která jsou podložena archeologickými vykopávkami, na rozdíl od legend, které jsme zmiňovali v úvodu, jasně hovoří o tom, že před 10. stoletím nebylo na Vyšehradě zjištěno ani slovanské hradiště, natož chrámy a katolické bohoslužby. Osobou, která položila základy ke stavbě Vyšehradu, byl náš první korunovaný král Vratislav II. (1061–1092). Důvodem tohoto počínu byl boj o investuru, o právo obsazování biskupských stolců, který právě vrcholil mezi říšským císařem Jindřichem IV. a papežem. Vratislav II. v tomto zápase podporoval císaře Jindřicha a tím se dostal do vnitřního konfliktu se svým bratrem Jaromírem, pražským biskupem. Vratislav se tehdy přestěhoval na Vyšehrad, vzdálený od Pražského hradu 4 kilometry, aby zde založil nové panovnické sídlo nezávislé na církevní moci.

Druhé významné období Vyšehrad zažil v době panování Karla IV. (1346–1378). Karel IV. z úcty ke svým předkům vytvořil novou korunovační ceremonii, která ukládala budoucímu panovníkovi povinnost v předvečer korunovace vykonat pouť na Vyšehrad. V této době nechal také nově zbudovat královský palác, opevnění a přestavěl kapitulní chrám sv. Petra a Pavla. Během husitských válek byla většina těchto

staveb zničena. Dnes můžeme obdivovat snad jen bránu Špičku, která se nachází vpravo od nás, v místě dnešního informačního centra Vyšehradu (IC je v přízemí bezbariérové).

Jedličkův ústav, vedle kterého se právě nacházíme, patří spíše k novodobým dějinám Vyšehradu. V této budově byl 1. dubna 1913 založen profesorem MUDr. Rudolfem Jedličkou první český ústav pro tělesně postižené děti. Nadace Jedličkova ústavu zde sídlí dodnes.

Naproti Jedličkovu ústavu se nachází **dům Popelky Biliánové**, spisovatelky a vlastenky, jejíž tvorba byla ze značné části věnována pražskému Vyšehradu a jeho pověstem. V letních měsících se zde také nachází další příjemné občerstvení se zahrádkou, ale pozor, v jeho blízkosti není bezbariérová toaleta. Za další branou, zvanou Leopoldova, před sebou uvidíme **rotundu Sv. Martina**. Rotunda je nejstarší dochovanou stavbou Vyšehradu. Má v průměru šest a půl metru a obvodové zdi o tloušťce téměř jeden metr. Poté co se Vyšehrad v 17. století přeměnil na vojenskou pevnost, rotunda sloužila jako skladiště střelného prachu. Následně jí hrozila úplná zkáza, kdy měla ustoupit nové komunikaci vedoucí z Nového Města na Pankrác. Zachránil ji svými intervencemi až hrabě Chotek. Zajímavostí, kterou určitě nepřehlédnete je zazděná dělová koule nad jižním portálem, připomínající pruské obléhání Prahy v roce 1757.

Na naší cestě téměř hned za Leopoldovou bránou odbočíme po asfaltové cestě doleva. Na tomto místě nás čeká asi 60-ti metrové prudší stoupání, které je přibližně uprostřed předěleno křižovatkou asfaltových cestiček. Zde upozorňujeme, že stoupání není možné na mechanickém vozíku zvládnout bez pomoci i přes to, že toto delší stoupání je ve skutečnosti rozděleno na dva kratší úseky, mezi nimiž je možné si na chvíli odpočinout. Nejlépe prohlídkou dřevěného dětského hřiště bezprostředně vpravo za křižovatkou cest. Hřiště je vybudováno na motivy českých bájí a pověstí. Po tomto příjemném vydýchání se můžeme rozhodnout, kudy se chceme cestou Vyšehradem ubírat dál. Pokud tento výlet pojmáme jako více odpočinkový, vydáme se od dětského hřiště rovně podél zdi vyšehradského děkanství do Vyšehradských sadů se sochami bájných českých knížat. Pro ty, kteří si chtějí procházku Vyšehradem vychutnat, doporučujeme opět zvolit krátké asfaltové stoupání vlevo a vyjet až na vyšehradské hradby. Zde nás čeká několik desítek metrů po rovině. Ale tou hlavní odměnou je nádherný výhled na pražské panorama.

Na vyšehradské hradbě se můžeme tématicky věnovat poslední historické kapitole Vyšehradu, která značně ovlivnila jeho dnešní vzhled, a to baroknímu budování vojenských pevností. Po krutých bojích 30-ti leté války a obléhání Prahy Švédy, kdy vzala za své značná část středověkého opevnění a byly vyloupeny umělecké poklady Prahy, se Habsburkové přiklonili k potřebě vybudovat novou síť vojenských pevností v Čechách i na Moravě.

Vyšehrad v době budování **pevností** prošel velkými stavebními změnami. Stal se nejlépe opevněným místem města. Stavělo se podle plánů plukovníka Inocence hraběte Contiho a Josefa Priamiho z Rovertalu. Byly vybudovány vysoké cihlové hradby ve tvaru pětihranu s nárožními baštami, vstupní Táborská brána a Leopoldova brána. Na protilehlé straně Vyšehradu, vznikla další brána zvaná Cihelná. Po roce 1742 zde začaly být budovány kasematy. Úzké 2 metry vysoké a 1,5 metru široké podzemní chodby se střílnami. Po několika stech metrech kasematy ústí do obrovské místnosti o rozloze 330 m², která bývala shromaždištěm vojska. V tomto sále, dnes zvaném Gorlice, jsou uchovány originály soch z Karlova mostu. Vyšehradské kasematy se také v době pruské války v roce 1744 mohli stát zkázou celého Vyšehradu. Prusové zde při svém odchodu z Prahy uložili 133 sudů střelného prachu se záměrem vyhodit vyšehradskou pevnost

do povětří. Poslední voják měl odpálit doutnáky. Zkáze unikl Vyšehrad jen díky třem odvážným podskalákům, kterým se podařilo doutnáky včas odstranit. Za tento hrdinský čin byli osobně vyznamenáni Marií Terezií a zároveň dostali doživotní roční rentu 200 zlatých. Vyšehradská pevnost byla nakonec zrušena až roku 1883, kdy se stal Vyšehrad součástí Prahy.

Na konci této části hradební zdi, která je přímo nad řekou Vltavou, uvidíme po pravé straně jednu z nejstarších částí Vyšehradu tzv. Libušinu lázeň. Pověst o ní praví, že zde se kněžna Libuše koupala se svými milenci, které poté shazovala skalní proláklinou do řeky Vltavy. Tato část trasy je okouzující zejména v době babího léta, tedy v období vinobraní i díky tomu, že zde nedávno vznikla malá vinice. Naše cesta pokračuje mírným klesáním po jemném šotolinovém povrchu s kamínky do prostor Vyšehradských sadů, do stejného místa, kam dorazili již před pár minutami Ti, kteří se u dětského hřiště rozhodli pro pohodlnější cestu. Po pravé straně cesty nalezneme bezbariérový vstup do **gotického sklepení**, kde je výstava o historii Vyšehradu a jsou zde představeny vybrané archeologické vykopávky vztahující se k době jeho vzniku. U brány do sklepení zazvoňte na zvonek, po několika minutách vám bude otevřeno a správce výstavy vám pomůže s obsluhou bezbariérové plošiny, která vás sveze o několik metrů níž do prostoru sklepení.

Vyšehradské sady jsou dnes vyzdobeny četnými plastikami. Najdeme zde velká sousoší Josefa Václava Myslbeka, která sem byla přenesena z Palackého mostu. Všechna vycházejí z českého bájesloví a jde o dvojice Lumír a Píseň, Ctirad a Šárka, Záboj a Slavoj a Přemysl s Libuší. Také se zde nacházejí známé Čertovy sloupy, tři kusy kamenného patrně časoměrného sloupu starých Slovanů z pohanských dob. Sloupy váží dvě a půl tuny a dohromady měří 6 metrů. Materiál granodiorit se nikde v blízkosti nenachází a při ozáření sluncem vydává lehký zápach síry. Není tak divu, že je opředen mnoha pověstmi. Najdeme zde jezdecký pomník sv. Václava od Jana Jiřího Bendla z roku 1678, který původně stával na Václavském náměstí uprostřed kašny.

Po prohlídce sklepení vám doporučujeme strávit příjemný oběd v prostorách Starého purkrabství, kde vás překvapí nejen krásně upravený bezbariérový prostor, ale i velmi kvalitní bezbariérová toaleta. Další cesta nás zavede přímo před **kapitulní chrám sv. Petra a Pavla**. Tato stavba bohužel není bezbariérová, ale přesto si zde uvedeme pár informací o její historii. Dnešní novogotická úprava v sobě skrývá zbytky gotického i románského zdíva. Z důležitých událostí, které jsou s tímto místem spjaté, uvedme roky 1070, kdy zde Vratislav II. založil vyšehradskou kapitulou, rok 1085 spojený s jeho korunovací – první královskou korunovací českého panovníka, nebo období vlády Karla IV., který si Vyšehrad zvolil jako výchozí bod ke korunovačním průvodům českých panovníků. Z této doby je v kostele uchován vzácný deskový obraz Madony Vyšehradské, zvané Deštové. K obrazu prý v suchých obdobích chodila procesí žádat o změnu počasí a obraz byl svého času také součástí slavných rudolfínských sbírek. V chrámu sv. Petra a Pavla se dle historických pramenů měla také nacházet krypta s ostatky prvních Přemyslovců. Vratislava II., jeho bratra Konráda, Soběslava I. a II. Vykopávky ovšem dodnes tuto domněnku nepotvrdily. Současná podoba chrámu vychází z jeho poslední přestavby v letech 1902-1903 architekta Josefa Mockera, kdy byly vybudovány vysoké pseudogotické věže a zároveň odstraněna barokní zvonice. Reliéf tympanonu hlavního portálu vytesal Štěpán Zálešák na motivy Posledního soudu. Na průčelí chrámu je pamětní deska, která připomíná křesť 14 českých knížat v Řezně roku 845 a jistě vás také zaujme i kostelní zvonkohra, která hraje několik různých melodií, vždy dle probíhajícího svátku nebo významné události. Interiér vyzdobili František a Věra Urbanovi secesními figurálními ornamenty.

Na tomto místě se také nachází další bezbariérové toalety. Vlevo od portálu chrámu Sv. Petra a Pavla vstoupíme na **Vyšehradský hřbitov a Slavín**. Vyšehrad, jako místo s velkým mytologickým významem, byl v 70. letech 19. století zástupci vlasteneckého spolku Svatobor v čele s Františkem Palackým vybrán jako pohřebiště nejslavnějších osobností národa. Svou dnešní podobu získal v roce 1869 a patří k nejvýznamnějším pražským hřbitovům. Mramorové hrobky na jižní a východní straně hřbitova navrhl Antonín Barvitius a Antonín Wiehl navrhl novorenesanční arkády kolem okraje hřbitova a společnou hrobku národních veličanů Slavín. Celý hřbitov symbolizuje místo, kde odpočívají lidé, kteří vynikli nad své okolí svou záslužnou činností pro celou společnost, pro národ a vlast ve všech oborech kultury, vědy a hospodářství. Na vyšehradském hřbitově je pohřbeno na 600 významných osobností, jejich náhrobky jsou vynikajícími uměleckými díly. V nepřístupném oddělení pro veřejnost se pak nacházejí hroby řádových sester voršilek, bartolomějek a redemptoristek.

Východem ze hřbitova, který se nachází téměř naproti jeho vchodu, pokračujeme přes dřevěnou nájezdni plošinu stále rovně. Zde je nutné dát pozor na cestu, která je několik metrů tvořena tzv. kočičmi hlavami. Pokračujeme pak po příjemné šotolině až na druhou terasu vyšehradské hradby s pohledem na jinou část Prahy, kterou nebylo možné vidět z hradby nad Libušinou lázní. Po prohlídce

této části hradby se musíme vrátit stejnou cestou zpět před budovu starého probošství, pak pokračujeme cestou vpravo podél této budovy, která nás zavede zpět do Vyšehradských sadů. Vyšehradské sady projedeme úhlopříčně vlevo až k zbytkům **románské baziliky sv. Vavřince**, která také bohužel není bezbariérová. Základy zdiva baziliky sv. Vavřince se nachází v bezprostřední blízkosti knížecí a královské akropole středověkého hradiště. Stavba byla původně trojlodní s příčnou lodí a půlkruhovými apsidami. Předpokládá se, že se v ní nacházela soukromá modlitebna Vratislava II. Z této baziliky pocházejí nejstarší archeologické památky Vyšehradu a těmi jsou reliéfní dlaždice s motivy sfingy, císaře Nera, gryfa a křížence psa-lva, které jsme viděli při prohlídce gotického sklepení. Bazilika byla v roce 1420 zničena husity a již nebyla obnovena.

Odtud se vracíme podél zdi starého purkrabství zpět k Leopoldově a následně Táborské bráně, kde opustíme oblast pražského Vyšehradu. Na stanici metra Vyšehrad pak pokračujeme cestou, kterou již známe.

TECHNICKÉ ÚDAJE TRASY:

Určeno pro: mechanický i elektrický vozík

Povrch cest: Vyšehrad – povrch cest převážně asfaltový, místy šotolina a kostky (kočičí hlavy)

Terén: převážně rovinnatý nebo mírné klesání, v místech mezi Leopoldovou bránou a hradební zdí 60 metrů prudkého stoupání, které není možné zdotat bez pomoci

Přístupnost bezbariérové MHD:

všední dny: metro trasa C stanice Vyšehrad
o víkendu: metro trasa C stanice Vyšehrad

WC a občerstvení:

- Café Vyšehrad – vyhovující i pro elektrické vozíky
- Restaurace Starého purkrabství – výborné
- Veřejné toalety u Chrámu Sv. Petra a Pavla – vyhovující i pro elektrické vozíky

Užitečné informace o bezbariérových památkách a zajímavostech na trase:

• Vyšehrad:

V Pevnosti 159/5b
128 00 Praha 2 – Vyšehrad
Telefon: 241 410 352
E-mail: info@praha-vysehrad.cz
Web: <http://www.praha-vysehrad.cz>

NÁVŠTĚVNÍ DOBA: Otevřeno celoročně

! POZOR !

Bezbariérový výstup z metra stanice Vyšehrad doporučujeme pouze v jednom směru jízdy a to ve směru od stanice I. P. Pavlova. Konečná stanice v tomto směru se jmenuje Háje. V opačném směru metra není bezbariérový vstup dobře přístupný, je velmi namáhavé k němu dojet, proto ho nedoporučujeme. Při cestování metrem v opačném směru je vhodnější nastoupit do metra směr konečná trasy Háje a následující stanici s názvem Pražského povstání přestoupit na opačný směr metra. Tento přestup způsobí na vaší cestě zdržení max. 10 minut, které se vyplatí.

TRASA 2. OD HVĚZDY NA STRAHOV

Obora Hvězda – Letohrádek Hvězda – Ladronka – Strahov

Naše dnešní projížďka nás zavede mimo centrum Prahy do míst, které jsou velmi silně spjaty s naší historií a současně jsou v zeleni krásných parků. Seznámíme se s oborou Hvězda a letohrádkem v jejím středu, který vypovídá mnohé o jeho staviteli Ferdinandu Tyrolském, synovi panovníka Ferdinanda I. a Anny Jagellonské. Toto místo je také spjaté s rokem 1620 a bitvou na Bílé Hoře, která se konala jen pár kroků od obory. V druhé polovině trasy se vydáme téměř sportovním tempem přes in-line bruslařský areál parku Ladronka až ke Strahovskému stadionu, který nám připomene dějiny o pár století mladší. Celá trasa je z bezbariérového hlediska nenáročná a příjemně odpočinková.

POPIS ZÁKLADNÍCH ÚDAJŮ O TRASE

- **Začátek trasy:** autobusová zastávka Vypich č. 179, 184
- **Konec trasy:** Strahovský stadion autobusová zastávka č. 176 (směr Karlovo náměstí), č. 217 (směr stanice metra trasa A Dejvická, trasa B Na Knížecí)
- **Délka trasy:** 6 km
- **Čas jízdy:** 2 hod
- **Zaměření:** poznávací – historické, přírodovědné, sportovní
- **Obtížnost:** **lehká pro všechny typy vozíků**
- **Cenová hladina:** zdarma

Od autobusové zastávky Vypich směřujeme ke křižovatce Ankarská a Na Vypichu. Pro tuto cestu nejlépe zvolíme chodník po levé straně vozovky. Po necelých padesáti metrech jízdy zatočíme vlevo a pokračujeme ulicí Na Vypichu podél dopravního hřiště až k boční vstupní bráně obory Hvězda. V tomto úseku trasy je převážně asfaltový povrch. Místy je narušen výtlučky, kterým je nutné se pozorně vyhýbat. Po průjezdu bočním vchodem do areálu se širokou cestou vpravo podél budov napojíme na jednu z hlavních cest obory. Až k letohrádku Hvězda budeme projíždět parkovou úpravou mezi vzrostlými buky, duby nebo habry. Cesta, jak již bylo napsáno vede po rovině na šotolině, za sucha je pohodlná, po dešti je třeba k jejímu zvládnutí vyvinout trochu větší sílu. Pokud na tuto vyjížďku vyrážíte s doprovodem, tak Vám nebude činit žádné potíže. Přibližně po patnácti minutách jízdy dojedeme k letohrádku Hvězda.

Obora Hvězda leží v těsném sousedství Bílé Hory a zaujímá rozlohu téměř 86,5 hektarů. V roce 1534 ji založil pro účely královské honitby panovník Ferdinand I. V roce 1555 Ferdinandův mladší syn Ferdinand Tyrolský, místodržící v Čechách, nechal v jejím středu vybudovat dodnes stojící letohrádek s typickou šesticípou hvězdou v půdoryse. Obora Hvězda však nejvíce vstoupila do naší historie jako místo, kde se 8.11.1620 odehrála proslulá bitva na Bílé Hoře, která zásadně změnila české dějiny. Od té doby již pokaždé, kdy cizí vojska vtrhla do Prahy, obora sloužila jako vojenské ležení. Dnešní vzhled obory pochází z roku 1797, kdy byla přeměněna na anglický park se třemi alejemi. Větší část obory je v rovině, proto je také vhodná pro bezbariérové výlety.

Letohrádek Hvězda je bezbariérově přístupný v přízemí po dřevěném nájezdu. Tato nájezdová plošina zde není umístěna trvale, ale její přístavení je nutné si vyžádat u správce letohrádku, nebo

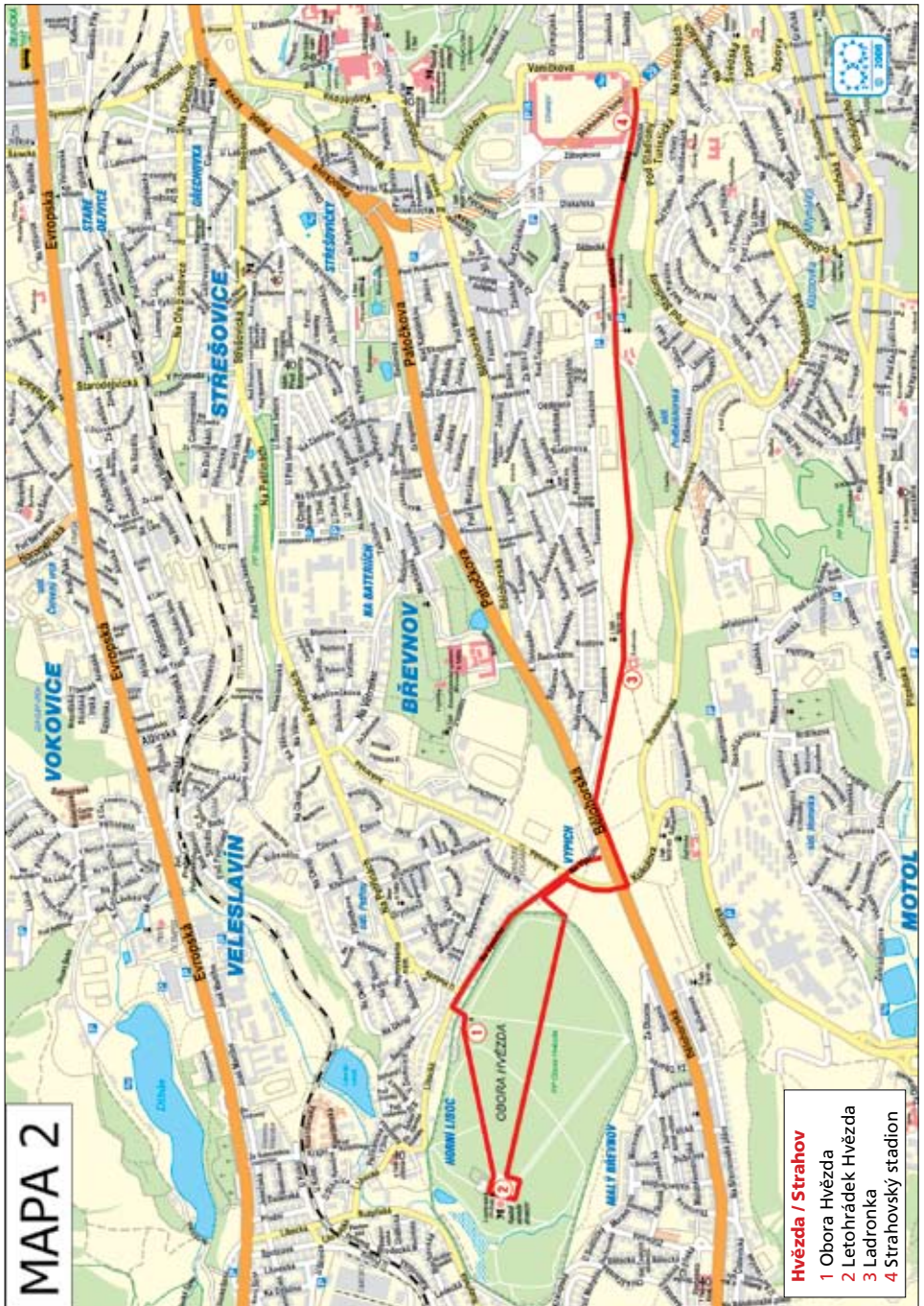
u pokladny se vstupenkami. Nyní se zde budeme chvilku věnovat historii letohrádku, která velmi mnoho vypovídá o jeho staviteli „osvíceném“ Ferdinandu Tyrolském. Ferdinand se, jako v té době mnozí vzdělaní lidé, orientoval na umění a alchymii. Během svého života byl ovlivněn novoplatónskými idejemi a hermetismem, vyznávajícím principy harmonie, proporcí, symetrie, číselnou symboliku. V tomto duchu zvolil také podobu stavby s centrální dispozicí, odpovídající heliocentrické představě o uspořádání vesmíru – architektura byla analogickým odrazem makrokosmických dějů v díle člověka. Šesticípá hvězda (hexagram), vzniklá spojením dvou rovnostranných trojúhelníků, navíc symbolizovala spojení dvou protikladných sil do vzájemné harmonie, osvětlovala a dodávala životní sílu. Zjevením hvězdy – komety bylo předznamenáno i narození Ježíše. V půdorysu stavby se objevuje i symbolika hvězdy pěticípé, pokud se odmyslí paprsek vyhrazený schodišti. Do pentagramu bývala tradičně vpisována rozpažená postava člověka (viz Leonardo da Vinci). Proporcím stavby odpovídala také původní střecha, která byla špičatější. Její výška byla stejná jako délka strany trojúhelníka z půdorysu. Dnešní podoba střechy vznikla koncem 18. stol. v souvislosti s přestavbou letohrádku dle nařízení Josefa II. na prachárnu. Ani rok položení základního kamene letohrádku, 1555, nebyl zvolen náhodně. Šlo o 311. lustrum po narození Ježíše, tj. pětileté období (311 x 5), po němž se ve starém Římě konaly očištné oběti. R. 311 n. l. také poprvé udělil římský císař Galerius náboženskou svobodu křesťanům. Čtyři úrovně stavby odpovídají čtyřem živlům: podzemí – země, bohatě vyzdobené přízemí – voda, první poschodí – vzduch, druhé poschodí s velkým sálem a pyramidovitým stropem – oheň.

Po prohlídce letohrádku a jeho okolí zde můžeme strávit pár chvil u příjemného občerstvení. V bezprostřední blízkosti je bezbariérová toaleta. Další cesta nás zavede před vstupní branou letohrádku vpravo, podél parkové úpravy trávníku obklopeného lavičkami na druhou hlavní cestu oborou Hvězda vedoucí až k hlavní vstupní bráně, u níž uvidíme sochu Jana Roháče z Dubé. Vstupní branou vyjdeme do ulice Lidská, kde po pár metrech odbočíme vpravo. Tím navážeme na ulici Na Vypichu, kterou sjedeme až na křižovatku ulicí Ankarská. V tomto úseku se držíme na asfaltovém chodníku po pravé straně silnice. Odtud se vydáme opět doprava ke světelné křižovatce. Na přechodu pro chodce přejdeme ulici Bělohorskou a dále vlevo směrem k autobusové zastávce. Zde nás čeká snadná jízda z mírného kopečka po stále asfaltovém povrchu. Pár metrů pod autobusovou zastávkou uvidíme informační tabuli Prahy 6, která se nachází u cesty odbočující v mírném stoupání vpravo do parku Ladronka, a kterou se vydáme. Cesty v parku jsou také asfaltové, jen přibližně prvních padesát metrů cesty je asfaltový povrch popraskaný s mělkými výmoly. Parkem Ladronka projedeme po hlavní trase až k radiokomunikační věži. Povrch trasy na Ladronce je ve výborném stavu a v našem směru po celé délce z mírného kopečka (cca 1,5 km). Je zde ale nutné dbát na vyšší bezpečnost, protože Ladronka slouží v první řadě ke sportovním účelům a my se zde budeme pohybovat po in-line bruslařské dráze s vysokým provozem. Přibližně uprostřed Ladronky se nachází usedlost tzv. Tomanova louka, kde dnes najdeme příjemnou restauraci, v letních měsících i se zahrádkou. Je zde prostorná bezbariérová toaleta.

Po výjezdu z parku Ladronka se napojíme na ulici Spiritka, kde v krátkém úseku není žádný chodník. zde je nutné jet přímo po silnici s ne příliš hustým provozem. Jedeme po levé straně vozovky. Po přibližně padesáti metrech přejdeme křižovatku s ulicí Skokanská se napojíme na ulici Ankarská. Touto ulicí již

VOZÍKY

- mechanické
- aktivní
- elektrické
- skútry

REHABILITAČNÍ PROSTŘEDKY

- hygienické
- antikubitní
- sebeobslužné
- zvedací

Odlehčené vozíky **MEYRA** s možností individuálního přizpůsobení Vám usnadní samostatný pohyb.

www.meyra.cz

PRAHA

BRNO

ČESKÉ BUDĚJOVICE

JANSKÉ LÁZNĚ

OSTRAVA

Hrusická 2538, 141 00 Praha 4 - Spořilov, tel.: 272 761 102, e-mail: meyra@meyra.cz

Zábrdovická 16a, 615 00 Brno - Zábrdovice, tel.: 545 216 748, e-mail: brno@meyra.cz

Žižkova 1, 370 01 České Budějovice, tel.: 386 356 838, e-mail: ceskebudejovice@meyra.cz

Janský Dvůr 38, 542 25 Janské Lázně, tel.: 499 875 494, e-mail: janskelazne@meyra.cz

Mojmírovců 208/8, 709 00 Ostrava, tel.: 595 626 012, e-mail: ostrava@meyra.cz

pokračujeme po pravém chodníku až ke Strahovskému stadionu, kde naše dnešní trasa u zastávek autobusů končí.

Strahovský stadion je dle některých zdrojů největší stadion na světě. Rozměry jeho cvičiště jsou 200 krát 300 metrů. To je zhruba deset běžných fotbalových hřišť. Stadion byl postaven podle projektu Ferdinanda Balcárka a Karla Koppa. Stavěl se od roku 1926 a otevřen byl o pět let později. Původně se zde měly konat sokolské slety, v roce 1955 je ale vystřídaly spartakiády a to v pětiletých cyklech. Poslední spartakiáda se zde konala v roce 1985. 18. srpna 1990 se tu konal jeden z největších rockových koncertů Rolling Stones, který navštívilo přes 150 000 lidí, a to včetně tehdejšího prezidenta republiky Václava Havla. Kapacita stadionu je asi 200 tisíc diváků, z nichž může sedět 56 tisíc. Dnes je na ploše chátrajícího stadionu výcvikové centrum fotbalové Sparty.

Pokud dnešní trasu budete chtít zakončit dobrým jídlem, doporučujeme Vám zvolit jen pár desítek metrů vzdálenou menzu strahovských kolejí, kde je veřejně přístupná bezbariérová restaurace i s prostorovou bezbariérovou toaletou. Přesnější popis polohy restaurace naleznete v mapě a popise následující trasy vedoucí ze Strahova, přes Petřínské sady na Pohořelec. Pokud pak budete mít chuť si dnešní projížďku prodloužit, můžete touto trasou také pokračovat v cestě až k Pražskému hradu.

TECHNICKÉ ÚDAJE TRASY:

Určeno pro: mechanický i elektrický vozík

Povrch cest: asfaltový nebo šotolinový povrch, místy s posypem drobných kamínků,

- Obora Hvězda – cesty v parku jsou písčité nebo drobné kamínky, u Letohrádku Hvězda je kamenná dlažba – doporučujeme doprovod
- Park Ladronka – cesty asfaltové (bruslařská a cyklistická dráha) – písčité s drobnými kamínky jsou cesty určené pro pěší – asfalt je místy před parkem popraskaný a rozbitý s výmoly cca 2 cm hlubokými.

Terén: převážně rovinatý pouze přístup do parku Ladronka je v mírném táhlém stoupání a na konci parku je zase neviditelné klesání.

Přístupnost bezbariérové MHD:

všední dny – bus č. 3, 108, 174, 184, 179, 191

o víkendů – bus. č. 174, 179, 191

Pro informaci o nízkopodlažních vozech je vhodné se předem podívat na aktuální jízdní řád bezbariérových linek na www.dpp.cz

WC a občerstvení:

- Restaurace u letohrádku Hvězda – menší manipulační prostor pro elektrický vozík, vodovodní baterie je příliš vysoko, klíče najdete u správce objektu nebo v pokladně, Restaurace: dva 5 cm vysoké prahy, dveře jsou dvoukřídlé nutno otevřít obě křídla, stísněný prostor pro manipulaci s elektrickým vozíkem.
- Restaurace Ladronka
- Restaurace menzy Strahovských kolejí

Užitečné informace o bezbariérových památkách a zajímavostech na trase:

• Letohrádek Hvězda:

Liboc 25 c

160 00 Praha 6 – Libic

Telefon: 235 357 938

E-mail: post@pamatniknarodnihopisemnictvi.cz

Web: <http://www.pamatniknarodnihopisemnictvi.cz>

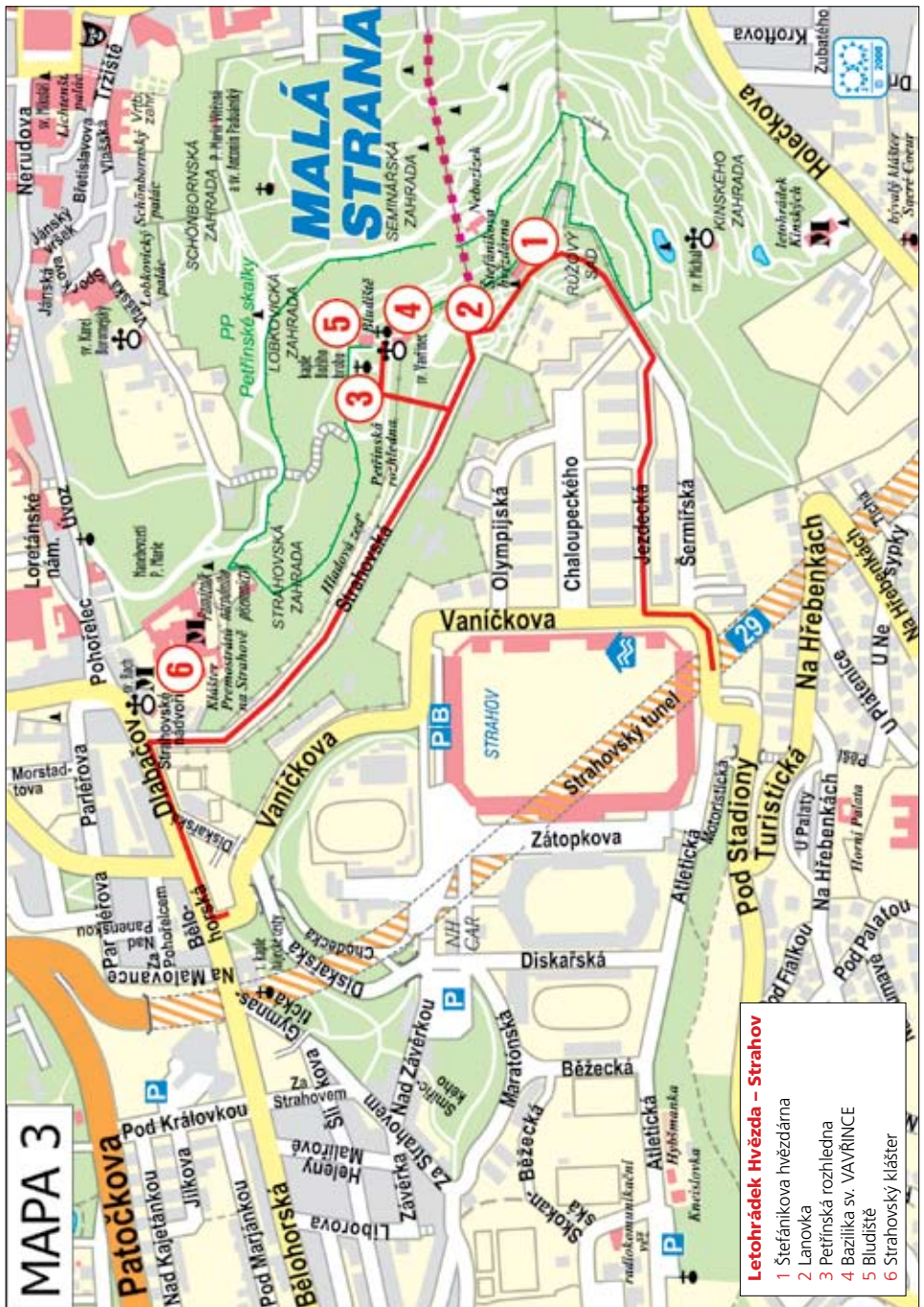
NÁVŠTĚVNÍ DOBA:

duben, říjen: út – ne 10.00 – 17.00 (18.00) hod.

Obora Hvězda: otevřena celoročně

! POZOR !

- Letohrádek Hvězda je přístupný pouze v přízemí po přistavení dřevěné nájezdové plošiny, která zde není trvale. Je nutné si ji vyžádat u pokladny prodeje vstupenek, nebo u správce objektu.
- V ulici Spiritka po výjezdu z Ladronky není v úseku 50-ti metrů chodník
- V ulici Ankarská nejsou u chodníků bezbariérové sjezdy a nájezdy. Pro elektrické vozíky je zde vhodnější dále pokračovat po silnici.

nezaměstnané chudiny. Skutečné záměry její stavby však byly nepochybně čistě strategické, nehledě na to, že skutečný hladomor do Prahy přišel až po jejím dostavění. Jak šla staletí, vznikaly na petřínských svazích vinice, později byl Petřín rozdělen do několika zahrad, jejichž kultivování spadá převážně do 30. let 19. století. V sadech byly postupně také stavěny jeho jednotlivé dominanty a sochy. Roku 1891 byla do tohoto prostoru vystavěna 60 m vysoká rozhledna a lanová dráha. Nedaleko od rozhledny stojí kostel sv. Vavřince, kaple Božího hrobu a Bludiště.

Naše cesta, která vede po jedné z hlavních asfaltových cest, nás nyní zavede do petřínské zahrady zvané **Růžový sad**. Tato zahrada je plná růží a má velmi pravidelný tvar. Na konci Růžového sadu stojí budova Hvězdárny Petřín, hl.m. Prahy. Expozice hvězdárny je v současné době bezbariérově přístupná pouze v přízemí, ale v krátké době zde bude vybudován bezbariérový výtah, který nám umožní se dostat i k dalekohledům. Od Růžového sadu pokračujeme dál ulicí Strahovskou podél horní stanice petřínské lanovky.

Lanovka byla vybudována v návaznosti na stavbu Petřínské rozhledny za účelem usnadnit pražanům cestu k rozhledně. Provoz lanovky byl zahájen 25. července 1891. V té době to byla nejdelší lanová dráha v Rakousku-Uhersku. Lanovka jezdí celoročně, jízda trvá 3 minuty (se zastavením na **Nebozízku**). Dráha v původním provedení funguje dodnes.

Přibližně 50 metrů za lanovkou odbočíme cestou vpravo a v mírném svahu projedeme pod Hladovou zdi až k Petřínské rozhledně. Rozhledna je výtahem bezbariérově přístupná. Jen je zde nutné k výjezdu výtahem přesednout na místní vozíček, který je rozměrově uzpůsoben stíněné šírce (pouhých 60 cm) vstupních dveří výtahu. Toto chvilkové nepohodlí se díky příjemné obsluze výtahu rychle překoná a odmění se jedinečným zážitkem pohledu na Prahu z výšky. Pro pohled na Prahu doporučujeme zvolit 1.patro rozhledny ve výšce 20 metrů vybavené dalekohledy. Bezbariérová toaleta je v přízemí rozhledny u venkovního vstupu do prostor stálé výstavy Járy Cimrmana. Pro její návštěvu je nutné rozhlednu zprava objet. Tuto cestu doporučujeme absolvovat s doprovodem, protože cestou zpět nás čeká prudší stoupání.

Petřínská rozhledna byla vystavěna pro zemskou jubilejní výstavu v roce 1891 na podnět Klubu českých turistů kteří se na na světové výstavě v Paříži tak

ALLMEDICA s.r.o.

Nejširší nabídka schodolezů v České republice

- pro všechny typy schodišť a invalidních vozíků
- hrazeno soc. odbory městských úřadů až do výše 100%
- garance autorizovaného záručního i pozáručního servisu
- předvedení zařízení přímo u klienta zdarma a nezávazně

www.allmedica.eu

Tachovské nám. 5
130 00 Praha 3
Tel.: 222 523 494
Fax: 222 523 498
Email: info@allmedica.eu

Bezplatná linka
800 100 822

nadchli pohledem na slavnou Eiffelovu věž, že se rozhodli vytvořit podobnou dominantu nad městem v Praze. Pro pětikrát menší napodobeninu Eiffelovy věže byl vybrán vrch Petřín v nadmořské výšce 318 m. Stavba byla zahájena v březnu 1891 podle návrhu arch. Vratislava Pasovského, autory konstrukce byli ing. František Prášil a ing. Julius Souček z Českomoravské strojírny. V neuvěřitelně krátké době vyrostla celá konstrukce, 28. července 1891 byla zkolaudována a již 20. srpna 1891 byla rozhledna slavnostně otevřena. Cesta na vrchol má 299 schodů až k vyhlídkové kabině ve výšce 51 metrů, odkud je překrásný rozhled na město.

Od Petřínské rozhledny se vydáme cestou vlevo a po několika metrech se před námi otevře prostor, kde po pravé straně uvidíme Bludiště, za ním kapli Božího hrobu a vlevo **kostel svatého Vavřince**. Z těchto objektů je bezbariérové pouze Bludiště, ale zbylé dva stojí za prohlídku alespoň zvenčí. Kostel sv. Vavřince, je původně románská jednolodní svatyně. V blízkosti tohoto kostela se konaly ve středověku popravy. V 18. století byl kostelík barokizován a tato jeho podoba mu zůstala dodnes. **Kaple Božího hrobu** je z roku 1737. Její čelní stěna je zdobena sgrafitem Zmrtvýchvstání Krista. V těsné blízkosti této kaple je tzv. **Bludiště**, pavilon Klubu českých turistů z roku 1891, vybudovaný jako miniaturní rekonstrukce tehdejší vyšehradské gotické brány Špička. Zábavná zrcadlová chodba vede do prostoru, v němž je iluzivní malba bojů Pražanů se Švédy na Karlově mostě roku 1648. Malba je dílem K. a L. Liebscherů a V. Bartoňka. Bludiště, jak jsme již uvedli je bezbariérové, ale jeho vstupní brána má šířku jen 76 cm. Tento problém pro elektrické vozíky je možné vyřešit tím, že po ohlášení obsluze, do Bludiště vstoupíte jeho východem, který je dostatečně široký.

Pro naši další cestu je nutné se vrátit zpět do ulice Strahovská, odkud jsme odbočovali k Petřínské rozhledně. Nyní nás čeká delší zábavná projížďka podél Hladové zdi po asfaltu z mírného kopce téměř až na Pohořelec. V jejím závěru se změní povrch cesty na historickou dlažbu z kočičích hlav, kterou je potřeba překonat pomalu a po silnici. Po pár metrech se nám pravou otevře vstup do areálu Strahovského kláštera. Strahovský klášter není bezbariérový. Při prohlídce exteriérů jeho budov je nutné jet velmi pomalu a obezřetně, protože je zde opět historická dlažba tzv. kočičí hlavy, která je značně rozestoupená. Tuto prohlídku nedoporučujeme mechanickým vozíkům bez doprovodu. V areálu je bezbariérová toaleta.

Komplex bývalého **Strahovského kláštera** jak rozlohou, tak i umístěním nad Prahou je jedním z výrazných památníků církevní rozpínavosti na pražském území. Byl prvním premonstrátským klášterem u nás. Byl založen roku 1140 poblíž cesty vedoucí ke knížecímu hradu, v místě, kde se strahovalo (držela se stráž) – tedy Strahov. Premonstráti, jimž klášter náležel, sehráli ve středověku významnou úlohu ve vnitřní i zahraniční politice feudálního českého státu a na sklonku předbělohorského období vytvořili v klášteře důležité ohnisko protireformace. Od nejstarších dob až do svého zrušení patřil Strahovský klášter k nebohatším církevním institucím. Areál kláštera byl patrně rozsáhlejší než tehdejší Pražský hrad, byla to největší románská stavba v Čechách a snad i v celé Evropě. Pobývaly v něm významné osobnosti a konal se tu zemský sněm. Po požáru románského kláštera v r. 1258 byl obnoven již v raně gotickém duchu. Za husitské doby klášter upadal a nový vzestup nastal až koncem 16. a začátkem 17. st. Roku 1603–1612 vznikl nalevo od vstupní brány goticko-renesanční votivní kostel sv. Rocha. Byl obnovován konventní chrám Nanebevzetí Panny Marie a klášter dále přestavován. Vyvrcholením bylo přenesení ostatků sv. Norberta r. 1627 z magdeburského premonstrátského kláštera P. Marie na Strahov. Sv. Norbert založil r. 1120 klášter ve Francii v údolí Premontré a později

Společně boříme bariéry

Společnost T-Mobile Czech Republic a.s. podporuje projekt Alternativa. Zaměřujeme se na vytváření alternativních pracovních úvazků pro rodiče na mateřské a rodičovské dovolené, osoby se sníženou pracovní schopností, osoby starší padesáti let či lidé pečující o závislé osoby. Otevíráme nové prostory bez zbytečných překážek.

Více informací na www.projektalternativa.cz

 T-Mobile
pro společné zážitky

se stal biskupem v Magdeburku. Jeho původní hrob na Strahově byl v mřížové kapli uprostřed kostela, dnes v kapli sv. Voršily. Roku 1648 byl klášter vyrabován Švédy a následovala raně barokní přestavba. R. 1671 vznikl Teologický sál, starší reprezentační místnost Strahovské knihovny. V barokních skříňích jsou zde uloženy staré rukopisy a prvotisky, nejstarší pergamenový evangeliář z 9. st. V sále jsou umístěny holandské globy z 17. až 19. st. Byl přestavěn vlastní konvent a zakončením stavebního vývoje byla výstavba nové klasicistní knihovny s velkým Filozofickým sálem. Z hospodářských budov je nejvýznamnější strahovský pivovar, v němž se vařilo pivo až do začátku 20. st. Od 30. let 19. st. dochází k budování Strahovské obrazárny s pozoruhodnou kolekcí středoevropského umění. Vývoj kláštera byl v roce 1950 přerušěn násilným obsazením komunistickou mocí. Po roce 1989 dochází k restituci klášterního majetku a k návratu klášterní komunity. Klášter patří opět premonstrátskému řádu, jehož komunita se ujala své pastorační funkce i starosti o strahovský areál. Od komplexu Strahovského kláštera se vydáme ulicí Dlabáčovo po jejím levém chodníku až k autobusové zastávce nízkopodlažní linky č. 217 Malovanka, kde naši dnešní procházku zakončíme.

TECHNICKÉ ÚDAJE TRASY:

Určeno pro: mechanický i elektrický vozík

Povrch cest: asfaltový, v okolí Strahovského kláštera historická dlažba tzv. kočíčí hlavy.

Terén: mírně se svažující, pouze přístup do parku Růžového sadu na Petříně je ve velmi prudkém krátkém stoupání, v ulici Strahovská narazíte zase na prudší táhlé klesání a krátký prudký svah je i před Petřínskou rozhlednou – průchod hradební zeď. Bezbariérové toalety najdete u Petřínské rozhledny z druhé strany než je samotný vchod do rozhledny; je zde potřeba zdolat také prudký svah – doporučujeme asistenci.

Přístupnost bezbariérové MHD:

všední dny – bus č. 3, 108, 174, 184, 179, 191 | o víkendu – bus. č. 174, 179, 191, 176, 217

Pro informaci o nízkopodlažních vozech je vhodné se předem podívat na aktuální jízdní řád bezbariérových linek na www.dpp.cz

WC a občerstvení:

- Restaurace menzy Strahovských kolejí,
- Petřínská rozhledna – malý manipulační prostor pro elektrický vozík, je třeba požádat o otevření spodního vchodu do rozhledny v pokladně

Užitečné informace o bezbariérových památkách a zajímavostech na trase:

• Petřínská rozhledna a Bludiště:

Petřínské sady, 110 00 Praha 1 – Malá Strana
hod.

Telefon: 257 320 112 (rozhledna), 257 315 212 (bludiště)

Web: <http://www.pis.cz>

NAVŠTĚVNÍ DOBA:

po – ne: 9.00 – 12.00, 12.30 – 17.00 (22.00)

• Strahovská obrazárna a knihovna:

Strahovské nádvoří, 118 00 Praha 1 – Hradčany

Telefon: 233 107 746 (obrazárna), 233 107 711 (knihovna)

E-mail: art.strahov@volny.cz (obrazárna), strahovprem@mbx.vol.cz (knihovna)

Web: <http://www.strahovskyklaster.cz>

NAVŠTĚVNÍ DOBA:

po – ne: 9.00 – 12.00 hod., 12.30 – 17.00 hod.

- Petřínská rozhledna je přístupná bezbariérovým výtahem, výtah má dveře šíře 60 cm a vy zde musíte přisednout na speciálně upravený vozík bez obručí, který se do výtahu vejde, váš vozík zůstane stát u pokladny, nejlepší výhled pro vozíčkáře je z prvního patra rozhledny,
- Zrcadlového bludiště: vchod bránou o šířce 76 cm, Štefánikova hvězdárna má bezbariérové pouze přizemí, v roce 2008 by zde měl být zprovozněn bezbariérový výtah, v současné době jsou pro vozíčkáře nepřístupné dalekohledy
- Petřín: Vzhledem ke kopcovitému charakteru Petřína, doporučujeme se držet námi vytyčené trasy.

TRASA 4. Z POHOŘELCE NA PRAŽSKÝ HRAD A DO CHOTKOVÝCH SADŮ

Malovanka – Hradčanské náměstí – Pražský hrad – Královská zahrada – Chotkovy sady – Hradčanská

Tato vycházka se z hlediska náročnosti bude rozdělovat do dvou částí. První, která se z větší části věnuje oblasti Hradčan a Pražského hradu bude patřit k těm náročnějším a druhá polovina, kdy budeme projíždět Královskou zahradou a Chotkovými sady je naopak lehčí a odpočinková. Celá trasa je ale koncipována tak, aby vedla v obtížnějších úsecích z kopce, tak aby bylo možné její terénní nerovnosti snáze překonat.

POPIS ZÁKLADNÍCH ÚDAJŮ O TRASE

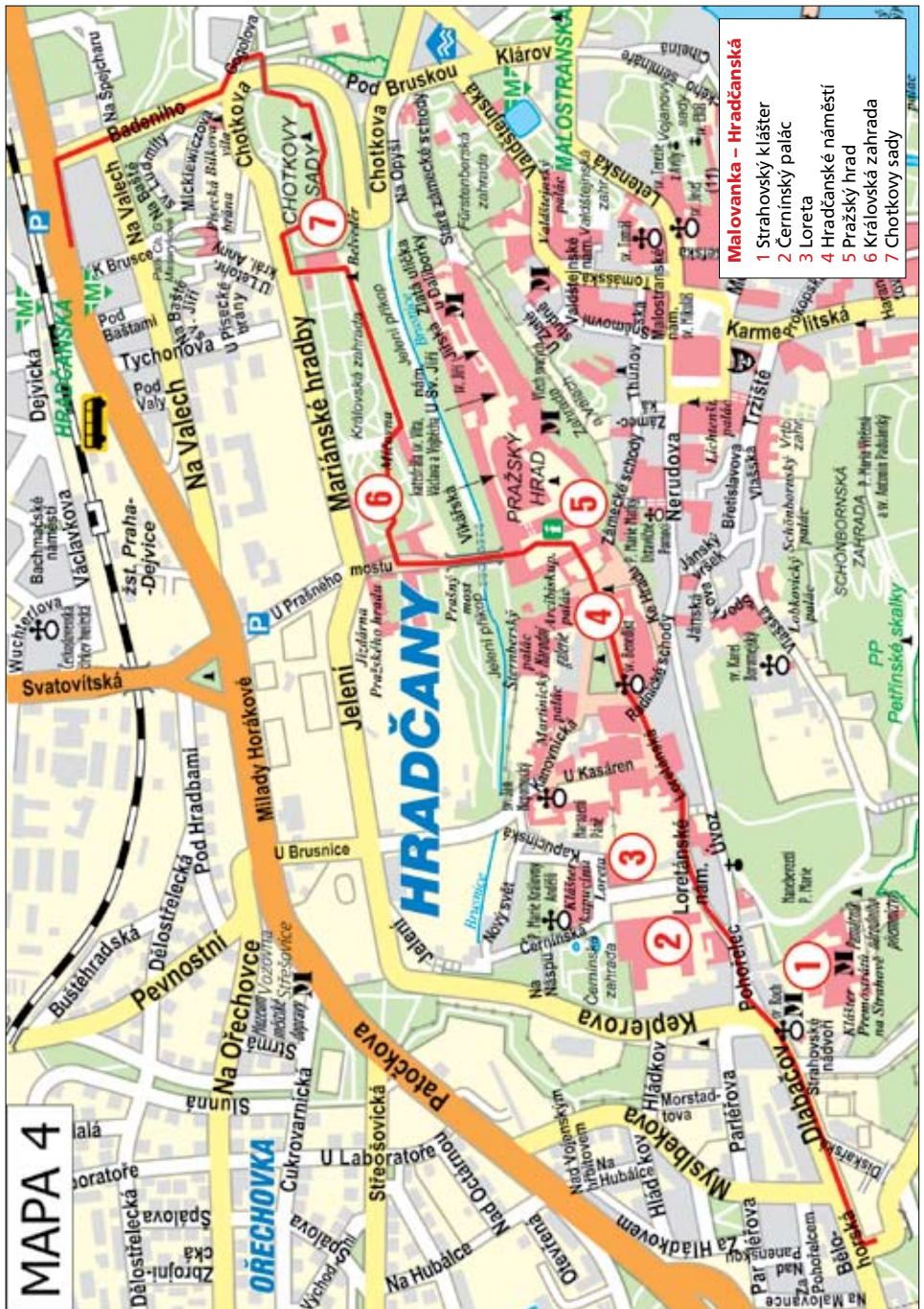
- **Začátek trasy:** Autobusová zastávka linky 217, Malovanka
- **Konec trasy:** Autobusová zastávka bezbariérové linky č. 3, Hradčanská
- **Délka trasy:** 3 km
- **Čas jízdy:** 1 hod 45 min
- **Zaměření:** poznávací - historické, přírodovědné
- **Obtížnost:** **náročná pro mechanický vozík, střední náročnost pro elektrický vozík**
- **Cenová hladina:** do 200,- Kč

Od autobusové zastávky Malovanka, kde jsme ukončili naši předchozí trasu, se vydáme zpět ke Strahovskému klášteru na Pohořelec a po levém chodníku pokračujeme až na Loretánské náměstí. Zde si prohlédneme Černínský palác a Loretu. Když budeme mít štěstí, uslyšíme i slavnou zvonkohru. Cestou z Pohořelce se snažíme držet na chodnících, kde je dlažba z malých kostek na rozdíl od silničních kočičích hlav. Elektrické vozíky zde mohou mít malé problémy z úzkými chodníky.

Černínský palác byl postaven šlechtickým rodem Černínů jako monumentální soupeř Pražskému hradu. Dnes je tato 150 metrů dlouhá budova nevýznačnější barokní stavbou pražské světské architektury. Rozsáhlost a monumentalita této stavby tak z jedné strany budila obdiv a podporovala význačné postavení rodu Černínů v monarchii, a z druhé strany způsobovala Černínům problémy s vysokými finančními náklady na jeho údržbu a opravy. Tato stavba rod Černínů nakonec opravdu finančně zruinovala. V roce 1851 prodal zchudlý rod Černínů palác státu a na krátký čas zde byla zřízena kasárna. Po vzniku Československé republiky v roce 1918 byl palác znovu zrestaurován a začal sloužit pro potřeby úřadu Ministerstva zahraničních věcí, které zde sídlí dodnes. V roce 1948 z oken tohoto paláce vypadl tehdejší ministr zahraničí Jan Masaryk, okolnosti jeho smrti jsou dodnes nevyjasněné.

Loreta neboli Svatá chýše je drobná stavba uprostřed dnešního areálu. Podle legendy byla chýše, v níž bydlela v Nazaretu Panna Marie s Ježíškem, přenesena anděly do Itálie, odkud se tradice stavění svatých chýší rozšířila do celého světa. Pražská Loreta byla postavena v první polovině 17. století K. I. Dientzenhoferem. Zvenčí je vyzdobena reliéfy s výjevy ze života Panny Marie, starozákonních světců a legendou o přenesení loretánské chýše z Nazaretu. Ještě se zde v krátkosti zmíníme o loretánské zvonkohře. Tato známá zvonkohra je složena z 27 zvonů se škárou o rozsahu 2,5 oktávy. Zvonkohra se dá použít několika způsoby, ale nejčastěji uslyšíte znít mariánskou píseň Tisíckrát pozdravujeme Tebe.

U Loretánského náměstí přejedeme na pravý chodník a přibližně uprostřed této cesty mezi Loretánským a Hradčanským náměstím přejedeme zpět na levý chodník. Toto místo můžeme bezpečně rozpoznat na základě malých pomůcky. Když v pohledu na Hradčanské náměstí, které se před námi začíná otevírat spatříme litinový kandelábr s plynovou lampou, přejedeme zase na levý chodník. Za podloubím opět přejedeme po zpomalovacím pruhu na pravý chodník, po kterém přijedeme až na Hradčanské náměstí. Tyto malé přejezdy ze strany na stranu děláme z důvodu úzkých historických chodníků v určitých místech na obou stranách ulice, což je překážkou v první řadě pro elektrické vozíky.

Na **Hradčanském náměstí** si můžeme prohlédnout další palácové stavby, mezi jinými pak Schwarzenberský a Martinický, zdobený výraznými sgrafiti, nebo Šternberský palác, který od roku 1949 hostí expozice starého evropského umění Národní galerie. Arcibiskupský palác je stavbou vrcholně barokní. Uprostřed fasády je umístěn velký arcibiskupský znak. Palác se stal sídlem pražského arcibiskupství již v polovině 16. století za vlády císaře Ferdinanda I. Habsburského a pražský arcibiskup zde sídlí i dnes. V roce 1990 zde byl ubytován i papež Jan Pavel II.

Hradčanským náměstím z mírného kopečka sjedeme až před Pražský hrad. Celá oblast **Pražského hradu** je zcela bezbariérová pokrytá dlažbou nebo upraveným povrchem. Problémy se mohou vyskytnout ve Zlaté uličce, jejíž návštěvu z důvodu terénním nerovností, které začínají již v ulici Jiřská, bez doprovodu

nedoporučujeme. Jinak se zde můžeme pohybovat dle vlastního uvážení a bez omezení. Na první nádvoří vjedeme barokní mřížovou bránou, kterou střeží zápasící Giganti, sousoší od Ignáce Františka Platzera z roku 1769. První nádvoří Pražského hradu je obklopeno palácovými bloky, které nechala postavit Marie Terezie. Výstavby tohoto rokokového čestného dvora se ujal vídeňský architekt Nicollo Pacassi. Při stavbě se rozhodl zachovat Matyášovu bránu, jednu z prvních barokních staveb Prahy – původní vstup do Hradu – postavenou v roce 1614 Giovannim Mariem Fillipim. Před bránou stojí vlajkové stožáry z kmenů borovic. Z průchodu mezi prvním a druhým nádvořím vedou schody do reprezentativních prostor Hradu, které dnes slouží prezidentu republiky jako vstupní audienční síň. Schodiště vlevo je vstup do Španělského sálu.

Dnešní podoba druhého hradního nádvoří je stejně jako první nádvoří upravena dvorním architektem Marie Terezie Niccolou Pacassim. Původně bylo toto nádvoří vybudováno v 16. století na místě druhého hradního příkopu. Severní trakt nádvoří byl postaven převážně za vlády císaře Rudolfa II. Nejprve byly postaveny přízemní konírny a o několik let později byl na protilehlé straně, obrácené k městu, postaven císařský palác. Rudolf II., byl panovníkem uměnímilovným a tak hodně hradních prostor vyčlenil svým uměleckým sbírkám. Brzy ale vyčleněné prostory paláce přestaly dostačovat. Rozhodl se proto zvýšit konírny o jedno patro a do něj umístit část svých sbírek. V prvním patře nechal rovněž zbudovat dva další výstavní sály v renesančním slohu – Španělský a Galérii. Známa obrazárna Pražského hradu, kde je dnes vystavena část slavných rudolfinských uměleckých sbírek je umístěna právě v těchto konírnách. Při rekonstrukci konírní se také podařilo odkrýt zachované zbytky prvního kostela Hradu – kostela Panny Marie – druhého katolického kostela v Čechách z 9. století.

Katedrála sv. Víta v gotickém slohu je dominantou celého třetího nádvoří a zároveň nejvýraznější stavbou celé staré Prahy. Původně v místech dnešní katedrály stávala kamenná rotunda, založená v letech 926–929, a posléze románská bazilika z roku 1085. Karel IV. nechal baziliku zbourat a rozhodl se postavit na jejím místě chrám, jednak proto, aby zvýšil lesk své moci, a jednak proto, že pražské biskupství bylo za jeho vlády povýšeno na arcibiskupství. A každé město, ve kterém sídlilo arcibiskupství, muselo mít svou katedrálu. Karel IV. tedy dal roku 1344 příkaz ke stavbě katedrály. Prvním stavitelem tohoto svatostánku byl Matyáš z Arrasu, který vystavěl osm kaplí na konci dnešní katedrály. Po jeho smrti v roce 1352 pokračoval ve stavbě Petr Parléř z německého Gmündu. Do své smrti v roce 1399 stačil vystavět zbytky chórových kaplí, vytvořit trifórium, zaklenout chór a uzavřít katedrálu prozatímní stěnou. Ovšem ve stavbě, která měla po smrti Petra Parléře pouze polovic délky dnešní, se po dalších 500 let nepokračovalo. Až v 19. století byla založena Jednota pro dostavění chrámu a stavitelé Josef Kranner, Josef Mocker a Kamil Hilbert stavbu roku 1929 dokončili. Svatovítská katedrála je dnes 124 m dlouhá, 33 m vysoká a největší šířka stavby je 60 m. Katedrála je trojlodní stavbou doplněná příčnou lodí a věncem chórových kaplí, klenbu nese 28 pilířů. Chrátová věž je vysoká 96,5 m a je zakončena renesanční helmicí, na níž je upevněn 3,5 m vysoký český lev. V této věži je také umístěn největší zvon v Čechách z roku 1549 vážící 16,5 tuny.

Do katedrály se vstupuje západním průčelím, jemuž vévodí dvě 82m vysoké věže po stranách. Na vstupních dveřích jsou zachyceny v podobě bronzových reliéfů dějiny katedrály a výjevy z legend o sv. Václavovi a sv. Vojtěchovi. Ve středním štítu je umístěna růžice se skleněnou vitráží s vyobrazením Stvoření světa

od Františka Kysely. Původním vchodem do chrámu ale byla jižní Zlatá brána, nad jejímž trojdvěřím je umístěna velmi cenná mozaika posledního soudu z let 1370–1371. Interiér katedrály je velmi bohatě zdoben. Hned u vstupu si můžete všimnout krásné klenby hlavní lodi, která se nazývá síťová a zde byla použita poprvé ve střední Evropě a to architektem Petrem Parléřem. Ve výši ochozu prvního patra – triforiu – je umístěn nejvýznamnější gotický cyklus plastik - taková portrétní galerie, která zachycuje 11 členů panovnického rodu, 3 arcibiskupy, 5 ředitelů stavby a její první dva stavitele. Když budete v prohlídce katedrály postupovat po její jižní straně dojdete přibližně uprostřed katedrály k nejkrásnější kapli chrámu, kapli sv. Václava. Vznikla v letech 1362–1367 a je dílem Petra Parléře. V kapli jsou uchovávány ostatky sv. Václava – patrona české země – jehož hrob zůstal stále na stejném místě od dob jeho pohřbu v roce 935, a to i přes všechny přestavby. Kaple je vyzdobena 1345 kusy polodrahokamů a gotickými nástěnnými malbami s christologickými výjevy. V kapli je umístěn Václavův náhrobek a jeho socha ze 14. století. Pod okny kaple se nachází portál vedoucí ke schodům do korunovační komory, umístěné nad Svatováclavskou kaplí. Zde jsou pod sedmi zámky – ke každému z nich vlastní jeden klíč sedm různých předních osobností České republiky – uloženy královské korunovační klenoty: královská koruna – jako jediná v Evropě vyklenutá do tvaru půlkruhové čapky – dále pak královské žezlo, jablko, korunovační meč a kříž.

Starý královský palác se nachází jižně od katedrály sv. Víta a patří mezi nejstarší stavby Pražského hradu. Během své dlouhé historie se také několikrát významně zapsal do českých dějin. V době habsburské zde sídlily státní úřady. V roce 1618 zde proběhla tzv. Pražská defenestrace a následně pak v roce

Úpravy aut na ruční ovládání

Ruční ovládání všech druhů, mechanická i elektronická. Komplexní řešení přepravy. Plošiny, rampy, otočné sedačky. Produkty české výroby i zahraničních dodavatelů. Osvědčení od MD ČR a SR.

Montážní střediska v České a Slovenské republice.

IROA-HDC s.r.o.

Lodžská 808

181 00 Praha 8

Tel.: 233 552 309

283 852 945

602 162 556

Email: iroa@volny.cz

www.iroa.cz

1621 byl tady podepsán rozsudek smrti nad 27 účastníky protihabsburského odboje. Stavba paláce probíhala ve třech časových obdobích.

Bazilika sv. Jiří je nejlépe zachovaným románským svatostánkem v Praze. Výjimku tvoří pouze její barokní průčelí ze 17. století. Charakteristické jsou věže baziliky, které nejsou stejné tloušťky – jižní, mohutnější, dostala jméno Adam; severní je útlejší a jmenuje se Eva. Při jedné z rekonstrukcí byly objeveny hroby českých knížat z 10. a 11. století. Je zde také hrobka přemyslovské kněžny sv. Ludmily patronky Českého státu, která byla zavražděna v 9. století. Ke kostelu je na jižní straně připojena barokní kaple sv. Jana Nepomuckého s jeho sochou na průčelí od F. M. Brokoffa. Klášter sv. Jiří - první ženský klášter v Čechách – byl založen při stejnojmenné bazilice roku 973. Klášter byl střediskem vědy, působilo zde významné skriptorium, kde vznikla řada středověkých iluminovaných rukopisů i hudebních děl. O významu kláštera svědčí i to, že zdejší abatyše měly právo společně s arcibiskupem korunovat české královny. Mnohokrát přestavovaný klášter byl nakonec roku 1782 zrušen a změněn na kasárna. V letech 1962–1974 byl rekonstruován pro sbírky českého umění období gotiky, renesance a baroka Národní galerie.

Zlatá ulička se nachází za klášterem sv. Jiří na východní straně těsně u hradeb. Byla pojmenována podle zlatníků, kteří zde žili v 17. století. Patří mezi nejmalebnější pražská zákoutí. Je to místo opředené mnoha pověstmi o alchymistech, snažících se vyrobit kámen mudrců, který by přeměnil obyčejný kov ve zlato a zajistil vlastníkovi nesmrtelnost.

Z druhého hradního nádvoří se vydáme průjezdem u Obrazárny, přejedeme Prašný most, a hned za ním odbočíme vpravo do Královské zahrady. U běžně používané vstupní brány do zahrady jsou dva schody, bezbariérový vstup, který my použijeme je zde po jeho pravé straně. Zahradu projedeme stále rovně, po asfaltovém povrchu, kolem Míčovny, skleníku až ke Zpívající fontáně a letohrádku královny Anny zvaném Belveder. V zahradě se není nutné držet námi vytyčené trasy, všechny jeho cesty jsou pohodlně sjízdné a vedou až k letohrádku.

Královskou zahradu založil Ferdinand I. a v ní dal v r. 1538 vystavět letohrádek pro svou choť Annu Jagellonskou, která se však dokončení stavby nedočkala a v r. 1547 po porodu 15. dítěte zemřela. **Letohrádek Královny Anny** je nejčistší vlašská renesanční architektura mimo italskou půdu. Byl postaven podle projektu a modelu italského stavitele a kameníka Paola della Stelly ve stylu italské renesance stavitelem Giovannim Spatiem. Letohrádek v jeho historii patrně nejlépe využíval Rudolf II., který zřídil v patře astronomickou pozorovatelnu. Docházel tam Tycho de Brahe, Johannes Kepler i sám císař, který zde po ztrátě královského titulu zemřel (1612). Před letohrádkem stojí známá Zpívající fontána, která je pojmenována dle hudebnímu efektu kapající vody na okraj spodní misky kašny, vyvolávající při poslechu libezné tóny.

Před Letohrádkem Královny Anny zahame vlevo a branou k ulici Mariánské hradby Královskou zahradu opustíme. Další cestou se vydáme vlevo a hned jak to bude možné sjedeme opět vpravo do oblasti **Chotkových sadů**, které byly zřízeny 1833 hrabětem Chotkem z plochy, která sloužila jako skladiště dříví. Patří k prvním veřejným parkům v Praze. Lze zde zhlédnout pomník básníka, dramatika a prozaika J. Zeyera. Pomník má nezvyklou podobu temné jeskyně, z níž vystupují mramorové postavy Zeyerových literárních děl – Kazi, Teta a Libuše, Radúz a Mahulena a další. Ochuzeni nebudeme ani o krásný výhled na Klárov, Daliborovu věž, Petřín, Vyšehrad, Karlův most, Národní divadlo aj. Z hlediska povrchu cesty

jsou Chotkovy sady v rovině a po asfaltu. V těchto sadech se opět můžeme pohybovat libovolně vpřed až k lávce přes ulici Badeniho. Po jejím přejezdu zahneleme hned vlevo do ulice Gogolova a dále pokračujeme vpravo ulicí Badeniho až na křižovatku s ulicí Milady Horákové, kterou kříží tramvaje. V ulici Badeniho jedeme po pravém chodníku, který je střídavě z malých kostek a asfaltových záplat. Tato cesta není úplně pohodlná, ale jsou zde všude nájezdy na chodníky. Na světelné křižovatce s ulicí Milady Horákové se vydáme doleva a po chvíli dojedeme, zde již po asfaltovém povrchu, na zastávky bezbariérových autobusů, kde naši dnešní trasu ukončíme.

TECHNICKÉ ÚDAJE TRASY:

Určeno pro: mechanický i elektrický vozík

Povrch cest: převážně historická dlažba (malé dlažební kostky nebo kočičí hlavy), v parcích asfalt nebo udusaný písek

Terén: mírně se svažující, v první části trasy jsou chodníky jsou většinou úzké, v některých místech jsou nakloněné směrem do silnice, někde chybí nájezdy na chodníky

Přístupnost bezbariérové MHD:

všední dny – bus č. 3, 217
o víkendů – bus č. 217

WC a občerstvení:

- Hotel Savoy, Keplerova 6
- Komerční banka, Pohořelec 22 – WC
- Restaurace U Labutí, Hradčanské náměstí 12
- Galerie Pražského hradu
- Chrám sv. Víta – WC
- Královská zahrada u letohrádku Belveder – WC

Užitečné informace o bezbariérových památkách a zajímavostech na trase:

• Pražský hrad Chrám sv. Víta, Starý královský palác, Lobkovický palác:

119 08 Praha 1 – Hradčany
Telefon: 224 371 111
E-mail: tourist.info@hrad.cz
Web: <http://www.hrad.cz>

NÁVŠTĚVNÍ DOBA:

duben – říjen 9.00 – 16.00 (18.00) hod.
listopad – březen 9.00 – 16.00 hod.

• Královská zahrada a Belveder:

Mariánské náměstí 52/1
118 00 Praha 1 – Hradčany
Telefon: 224 372 327
Web: <http://www.hrad.cz>

NÁVŠTĚVNÍ DOBA:

otevřeno pouze v době konání výstav

! POZOR !

- Strahovského klášter: z důvodu špatné historické dlažbě zde není terén vhodný pro mech. vozík
- Stanice metra linky A Hradčanská není bezbariérová, k dopravě z tohoto místa je nutné využít autobus.

TRASA 5. PRAŽSKÝMI SADY

Chotkovy sady – Letenské sady – Stromovka – Výstaviště – Nádraží Holešovice

Dnešní vyjížďka také navazuje na předchozí trasu procházející Pražským hradem a na rozdíl od ní ji můžeme označit za odpočinkovou. Hlavní vodící linkou této trasy je jedna z význačných událostí naší ne tak dávné historie, a tou je Jubilejní zemská výstava v Praze roku 1891. Její neopakovatelné exponáty budeme na naší cestě dnes obdivovat na různých místech, kam byly po výstavě natrvalo přemístěny.

POPIS ZÁKLADNÍCH ÚDAJŮ O TRASE

- **Začátek trasy:** Autobusová zastávka bezbariérové linky č. 3, Hradčanská
- **Konec trasy:** Stanice metra trasa C – Nádraží Holešovice
- **Délka trasy:** 4,5 km
- **Čas jízdy:** 1 hod 30 min
- **Zaměření:** poznávací – historické, přírodovědné
- **Obtížnost:** **lehká pro všechny typy vozíků**
- **Cenová hladina:** zdarma

Od autobusové zastávky bezbariérové linky č. 3 z Hradčanského náměstí se vydáme stejnou cestou ulicí Badeniho zpět k Chotkovým sadům a lávce po níž jsme v předchozí vyjížďce Chotkovy sady opustili. Od lávky pokračujeme vpravo podél Hanavského pavilonu k informační tabuli s legendou a údaji o místní fauně a flóře nacházející se pod metronomem. Mezi Hanavským pavilonem a metronomem je mezi zelení možný pohled na Prahu z jiného úhlu než v Chotkových sadech.

Letenské sady jsou rozsáhlý městský park nacházející se na svahu nad nábřežím kpt. Jaroše. Dříve byla tato oblast využívána jako vinice. Teprve až koncem 19. století se postupně vinice přetvářela ve veřejný park s upravenými plochami. Součástí úprav bylo postavení Hanavského pavilonu a restaurace známé pod jménem Letenský zámeček, u které končila lanová dráha z nábřeží a dodnes zachovalý starý kolotoč s dřevěnými koníky v ozdobně vyřezávaném pavilonu. V Letenských sadech naproti Pařížské ulici také od roku 1953 do roku 1962 stál monumentální Stalinův pomník. Dnes na tomto místě stojí obrovský metronom. Jeho výška je téměř 25 metrů a váží 7 tun. V současné době jsou Letenské sady jedna velká alej osazená topoly, vrbami, smrkem a platany se systémem cest, z nichž většina je zrekonstruovaná. Z mnoha míst nabízejí nádherný výhled na pravobřežní část Prahy. Letenské sady jsou z hlediska bezbariérovosti bezproblémově přístupné, proto ani zde není nutné se držet námi vytyčené trasy. U Letenského zámečku se můžeme zastavit na oběd, v letních měsících je zde příjemná zahrádka. Restaurace má také bezbariérovou toaletu.

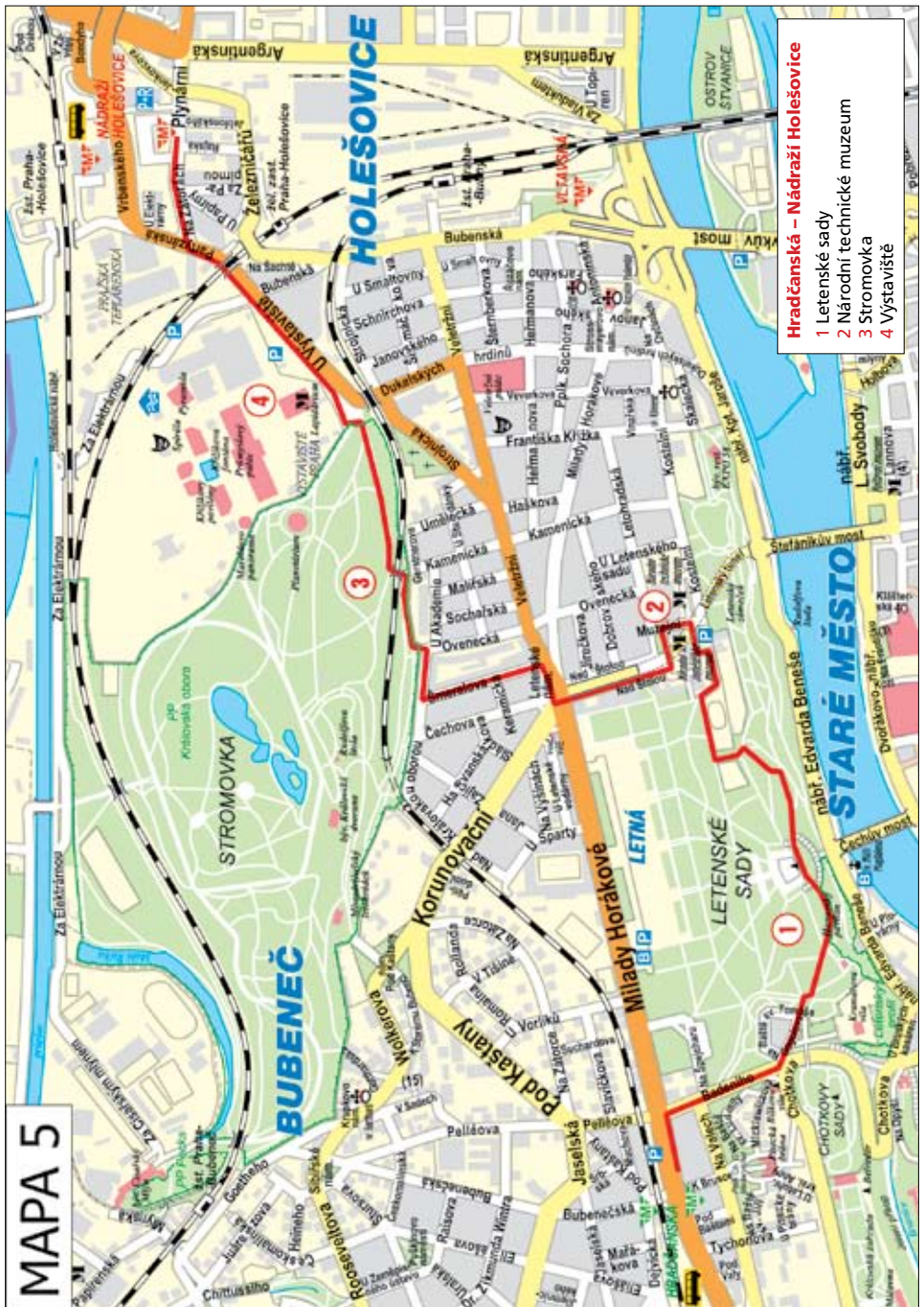
Hanavský pavilon byl původně postaven jako výstavní pavilon železáren knížete Viléma Hanavského v Komárově u Hořovic podobně jako Petřínská rozhledna pro Zemskou jubilejní výstavu v r. 1891. Tento pavilon patřil na výstavě k nejkrásnějším. Navrhli ho architekti Otta Heiser a Hercik. Tehdy se uvádělo, že je postaven ve slohu bohatého holandského baroka, litinové prvky pavilonu včetně figurální výzdoby jsou secesní. Byla to první budova s litinovou konstrukcí v Praze, tedy z litého železa, zdiva a skla. Majitel železáren kníže hanavský zakoupil tehdy všem svým 700 dělníkům jízdenku z Hořovic do Prahy, vstupenku na výstavu a přidal každému 5 zlatých na útratu. Po skončení výstavy daroval kníže Vilém z Hanavy (Hanau) pavilon městu Praze. Byl do posledního šroubku rozebrán a roku 1898 znovu postaven na Letné jako výletní vyhlídková restaurace.

Z Letenských sadů pokračujeme přes ulici Kostelní u Národního technického muzea (zavřeného z důvodu rekonstrukce) do ulice Muzejní a pokračujeme po levém chodníku až ke gymnáziu. Zde přejedeme přes přechod a pokračujeme ulicí Nad Štolou ke křižovatce Milady Horákové, kterou přejedeme.

Národní technické muzeum je největší českou institucí, specializovanou na muzejní exponáty technického charakteru. Bylo založeno 5. července 1908. Určitým předchůdcem dnešního muzea byly sbírky císaře Rudolfa II., který kromě umění sbíral i rozmanité technické přístroje, z nichž některé jsou zde vystaveny. O technické sbírky se také zasloužili jezuité, kteří r. 1722 založili Museum Mathematicum nebo Vojta Náprstek, zakladatel Českého průmyslového muzea z r. 1873, které mělo zvýšit úroveň technického vzdělání a informovat o technických novinkách ve světě, avšak později se zaměřilo spíše na etnografii. Sbírkou muzea čítají na 60 000 inventárních jednotek, z nichž asi desetina je vystavena. Jsou zde takové unikáty jako astronomické přístroje, s nimiž pracoval Tycho de Brahe a Jan Kepler, první u nás vyrobený automobil, nejstarší dochovaný vůz Bugatti, zkušební turbína Viktora Kaplana, salonní železniční vůz Františka Josefa či T. G. Masaryka, Kašparův slavný letoun Blériot, s nímž podnikl první let z Pardubic do Prahy, či jedny z nejstarších daguerrotypií na světě. Ve sbírce psacích strojů je např. nejmenší psací stroj na světě, německý Taurus, který má rozměr kapesních hodinek. Budova má bezbariérový přístup, ale v současné době je až do roku 2010 uzavřeno z důvodu rekonstrukce.

Za světelnou křižovatkou odbočíme vpravo do ulice Šmeralovy. Projedeme jí a na jejím konci odbočíme vpravo do ulice Nad Královskou oborou. Asi po 30 metrech na levé straně vjedeme do parku Stromovka. Od vstupní brány se vydáme po asfaltové cestě směrem k holešovickému Výstavišti (viz ukazatelé).

Po cca 100 m přejedeme most, pod nímž vede železniční trať. Za mostem pokračujeme stále po asfaltové cestě k Výstavišti. Na konci parku u cesty je umístěna smyčka konečné stanice tramvaje. Z důvodu historické dlažby, která je položena kolem kolejí, odbočíme asi tak 30 metrů před východem z parku doleva na vedlejší asfaltovou cestu, objedeme kolejí a dojedeme až k bráně holešovického Výstaviště Praha. Tento úsek je celý asfaltový.

Královská obora, běžně označovaná Stromovka, byla založena v polovině 13. století. Patří svojí výměrou 95 ha k největším parkům v Praze. Dříve sloužila jako lovecká obora českým králům. Měla dvě části: oboru a bažantnici. Pro chov vodního ptactva a ryb se vybudovaly čtyři rybníky. Začalo se s rozsáhlou výsadbou lesních dřevin, kde našla domov i lesní zvěř (srny, jeleni, divoká prasata, lišky aj.) Vystaven zde byl také Místodržitelský letohrádek.

Pro veřejnost byla Královská obora otevřena roku 1804. O několik desítek let později byl park uzavřen mezi dvě železniční dráhy a prostory Výstaviště. Vystavené zde bylo i Planetárium. V současné době je Stromovka vyhlášena chráněným územím. Jde o park hojně navštěvovaný a vyhledávaný. Najdeme v něm rozcestníky, orientační mapy s legendou včetně místa, kde stojíme a historií. V celém areálu je třeba se řídit značkami, které jsou vyznačeny jak na cestách, tak na jeho okraji. Kromě vzácných stromů a zelených upravených ploch je možno vidět dvě zachovalá jezírka a vzpomínkové místo na povodně 2002 s ukazatelem kam sahala voda.

Výstaviště je rozsáhlý areál v těsné blízkosti parku Stromovka rozprostírající se od slepého ramene řeky Vltavy. V areálu se nachází výstavní a muzejní prostory, prostory pro sportovní výtahy a objekty pro kulturní akce. Výstaviště vzniklo koncem 19. stol. pro účely Jubilejní zemské výstavy r. 1891, kdy vrcholily obrozenecké snahy o svébytnost českého národa a jednou z příležitostí prezentovat úspěchy českého průmyslu a hospodářství byla výstava.

Výstava byla organizována a vybavena výhradně českými podniky, protože německé firmy sídlící v Českém království ji bojkotovaly. Plán výstaviště získal konečnou podobu až 6 týdnů před zahájením výstavy, ale v té době už byla většina staveb v plném proudu. V září 1890 však Prahu postihla katastrofální povodeň (pobořila tehdy i Karlův most) a zaplavila také areál výstaviště. Škody byly tak veliké, že se v první chvíli uvažovalo o posunutí termínu zahájení. Ředitel První Českomoravské Novotný však rozhodně prohlásil, že jeho firma úkol splní včas a tím dal příklad i dalším podnikům, které navíc práce prováděly většinou za nižší ceny, než bylo obvyklé, protože účast na této stavbě pro ně byla čest. Centrum výstaviště tvořil od počátku Průmyslový palác. Druhou důležitou stavbou byla Strojovna s montovanou železnou konstrukcí, čili pavilon k vystavení strojů, který byl v dolní části výstaviště a po skončení výstavy byl prodán do Innsbrucku. Osvětlení výstaviště bylo vzhledem ke Křížkové účasti samozřejmě elektrické, elektricky osvětlená byla také jím zkonstruovaná světelná fontána.

K usnadnění dopravy na výstaviště byla rovněž Křížkem vybudována první elektrická dráha v Rakousku-Uhersku vedoucí k Letné do Stromovky. V Pavilonu českých turistů, který byl později přenesen na Petřín (dnes bludiště), bylo krom jiného umístěno dioráma bratrů Liebscherových Boj Pražanů se Švédy na Karlově mostě. Jako reklama hořovických sléváren litiny sloužil Hanavský pavilon, r. 1898 přenesený do Letenských sadů. Před vchodem do Průmyslového paláce stála socha Jiřího z Poděbrad od Bohuslava

Výhradní dovozce nových a málo použitých kompenzačních a zdravotních pomůcek nadnárodní společnosti KROS MEDICAL:

- Mechanické invalidní vozíky
- Invalidní chodítka
- Potřeby pro domácí péči
- Tříkolky a kola pro handicapované spolupobčany
- Zdvíhací zařízení
- Polohovací postele
- Elektrický systém pro pohon mechanického vozíku

**Kontakt: Bc. Věra Huňáčková, Praha 6, IČO: 86945963
Tel.: + 420 607 933 173, www.zdravotni-prostredky.cz
email: zdravotni-prostredky@centrum.cz**

Schnircha, která dnes zdobí Poděbrady. Vpravo od hlavního vstupu byl Pavilon hl. m. Prahy, upravený r. 1907 a dnes sloužící jako lapidárium Národního muzea. Proti němu je dodnes původní Pavilon umělecké výstavy, který dnes patří AVU. Za tímto objektem byl postaven Pavilon zemského výboru Království českého, dnes restaurace Pražan. Dodnes funkční je restaurace měšťanského pivovaru v Plzni, tzv. Plzeňská restaurace. Dnes zde najdeme i stavby, které vznikly roku 1991 při příležitosti Všeobecné československé výstavy. Jsou to Křížíkovy pavilony a divadlo Pyramida. Mořský svět, největší akvárium s mořskou vodou v ČR, vznikl v roce 2002. Areál je z většiny části bezbariérový.

Od Výstaviště pokračujeme podél parkoviště ulic U výstaviště směrem k Holešovickému nádraží. Podjedeme pod železničním mostem a směřujeme Partyzánskou ulicí až k světelné křižovatce, za kterou je vstup do vestibulu vlakového nádraží a metra a kde také trasa končí.

Technické údaje trasy:

Určeno pro: mechanický i elektrický vozík

Povrch cest:

- Chotkovy sady – povrch cest asfaltový
- Letenské sady – převážně asfalt místy popraskaný, zámecká dlažba u Zámecké restaurace – malé žulové kostky
- Stromovka – hlavní cesty mají asfaltový povrch u konečné tramvaje historická dlažba (kočičí hlavy)

Terén: Letenské sady – hlavně rovinatý, jen místy mírné stoupání nebo klesání, Stromovka – mírné táhlé klesání

Přístupnost bezbariérové MHD:

všední dny: bus č. 3, 108, 174, 216, 131, metro Nádraží Holešovice
o víkendů: bus. č. 174, 216, 131, metro Nádraží Holešovice

WC a občerstvení:

- Restaurace Zámeček, Letenské sady – u vstupních dveří jsou dva 5 cm vysoké prahy, dveře jsou dvoukřídlé, nutno otevřít obě křídla, stísněný prostor pro manipulaci s elektrickým vozíkem
- Restaurace Pražan, Výstaviště
- Veřejné toalety, Výstaviště – WC
- Průmyslový palác, Výstaviště – v pravém křídle, někdy bývá uzamčené – WC
- Lapidárium, Výstaviště – WC
- Divadlo Pyramida, Výstaviště – v době představení – WC
- Křížíkova fontána, Výstaviště – je trvale uzamčená, nutno kontaktovat správce objektu – WC

Užitečné informace o bezbariérových památkách a zajímavostech na trase:

• Národní technické muzeum:

Kostelní 42
170 78 Praha 7 – Holešovice
Telefon: 220 399 111
E-mail: info@ntm.cz
Web: <http://www.ntm.cz>

NÁVŠTĚVNÍ DOBA:

Muzeum je z důvodu rekonstrukce uzavřeno do roku 2010

• Lapidárium:

170 05 Praha 7 – Holešovice
Telefon: 233 375 636
E-mail: lapidarium@centrum.cz
Web: <http://www.nm.cz>

NÁVŠTĚVNÍ DOBA:

út – pá 12.00 – 18.00 hod.
so, ne 10.00 – 18.00 hod.

- Stanice metra linky C Nádraží Holešovice - pojízdná plošina z vlakového nádraží, nákladní výtah z ul. Jablonského – je nutné se informovat dozorcího

ZDVHSERVIS S.R.O.

Pražská 16
102 21 Praha 10
Czech Republic

Pro život bez bariér

tel. +420 272 661 143-6
tel/fax +420 272 661 143
gsm +420 602 278 064

A5000

VPV

Xpress II

Pegasus

Vertikální zdvihací plošina typu

A5000

vertikální zdvihací plošina typu A 5000 je prvotřídní plošina s vynikajícím designem schopná překonat až 13 m zdvihu.

Zdihací plošina typu

Xpress II

zdihací plošina typu Xpress II je plně automatická plošina určená k překonání přímého schodiště bez podest a lomení.

Vertikální zdvihací plošina typu

VPV

je určena k překonání výškového rozdílu, pro osoby upoutané na invalidní vozík nebo maminky s kočárkem.

Zdihací plošina typu

Pegasus

je schopná překonávat nejrůznější architektonické bariéry (podesty, lomená, točitá schodiště a pod.)

TRASA 6. TRÓJOU AŽ K ZOOLOGICKÉ ZAHRADE

Trojský kanál – Trojský zámek – ZOO

Tato trasa je ve své první části velmi lehká, protože až ke vstupu do Trojského zámku vede po asfaltové cyklistické stezce, která je buď z mírného kopečka nebo po rovině. Mimo úvodní křižovatku na trase u výstupu z nízkopodlažního autobusu č. 112 zde nejsou žádné obrubníky, ani podobné překážky. V druhé polovině trasy si prohlédneme francouzské zahrady Trojského zámku. Dále, poněkud změním žánr a navštívíme bezbariérově přístupnou pražskou ZOO. Dnes velmi moderní zahradu, která ukazuje zvířata v podmínkách, které se co nejvíce blíží jejich přirozenému prostředí.

POPIS ZÁKLADNÍCH ÚDAJŮ O TRASE

- **Začátek trasy:** Autobusová zastávka linky č. 112, Pelc-Tyrolka
- **Konec trasy:** Autobusová zastávka linky č. 112, ZOO
- **Délka trasy:** 4,5 km
- **Čas jizdy:** 2 hod 30 min
- **Zaměření:** poznávací – historické, přírodovědné, sportovní
- **Obtížnost:** **nejlehčí Trojský kanál – Trojský zámek, lehká Trojský zámek – ZOO**
- **Cenová hladina:** 150,- Kč

Začátek trasy začíná u zastávky autobusu č. 112 „Pelc Tyrolka“. Hned na počátku této trasy musíme překonat první úskalí, a tím je absence bezbariérových sjezdů a nájezdů na chodníky. Tyto nájezdy nejsou ani na okolních přechodech pro chodce. Silnici je tedy nutné přejít po vozovce a vzhledem k tomu, že je naše výstupní autobusová zastávka v zatáčce, doporučujeme věnovat přejezdu této komunikace velkou pozornost. Po přejezdu silnice se dáme vpravo a projedeme kolem druhé autobusové zastávky. Za ní vjedeme na asfaltovou cestu, která nás dovede po rovinatém terénu k táhlému sjezdu, kterým se napojíme na asfaltovou cyklistickou stezku podél břehu Vltavy. Dále pokračujeme po cyklistické stezce A2 kolem umělého slalomového kanálu, kde můžeme vidět tréninky vodních slalomářů, kanoistů, raftařů nebo kajakářů. Na tomto kanálu trénovali a trénují naši olympijští medailisté, mistři Světa a Evropy, vítězové Světových pohárů Štěpánka Hilgertová, Lukáš Pollert, Martin Doktor a další. Po prohlídce kanálu nebo zastávce na občerstvení v loděnici, kterou uvidíme vpravo, pokračujeme podél kynologického cvičiště k visuté lávce spojující Tróju s Císařským ostrovem. Tuto lávku podjedeme a po 300 metrech se zastavíme u vchodu do Trojského zámku vpravo od naší cesty.

Zahrady Trojského zámku jsou bezbariérové. K zámku vede dlážděná cesta s velmi prudkým sklonem, do zámku není bezbariérový přístup, přístup do zahrady je z úrovně komunikace od řeky. Cesty v zahradách jsou v části písčité s drobnými kamínky a bezprostředně kolem zámku pokryté zámkovou dlažbou. V letních měsících je zde také zahrádka pro malé cukrárenské občerstvení. **Trojský zámek** patří mezi nejvýznamnější ukázky zámecké barokní architektury 17. st. v Čechách vůbec. Ke stavbě i k výzdobě pozval hrabě Šternberk vynikající evropské umělce.

Stavbu projektoval Giovanni Domenico Orsi, jehož brzy vystřídal Jean Baptiste Mathey. Zajímavostí stavby je spojení hlavního sálu se zahradou monumentálním zahradním dvojramenným schodištěm. Schodiště je vyzdobeno plastikami antických bohů a bohyň znázorňujícími jejich boj s Titány, jak líčí starořecká Iliada. Odtud patrně pochází i název Troja, který se pak rozšířil na celou oblast. Zámek, citlivě zasazený do krajiny, obklopuje rozsáhlá francouzská zahrada vyzdobená terakotovými vázami, štukovými prospekty a oranžerieri s bustami imperátorů.

Z areálu Trojského zámku se vydáme kolem parkoviště vpravo k hlavní bráně Zoologické zahrady a pak na její prohlídku. I když má pražská zoologická zahrada kopcovitý terén, který je pro návštěvníky upoutané na invalidní vozíky hůře sjízdny, v obou částech zahrady – horní i dolní – je k vidění mnoho zajímavých expozic a pavilonů, vždy s bezbariérovým přístupem. Jsou zde i bezbariérové toalety, vyjma pavilonu šelem a pavilonu slonů a bezbariérové příjezdy do restaurací a vzdělávacího centra.

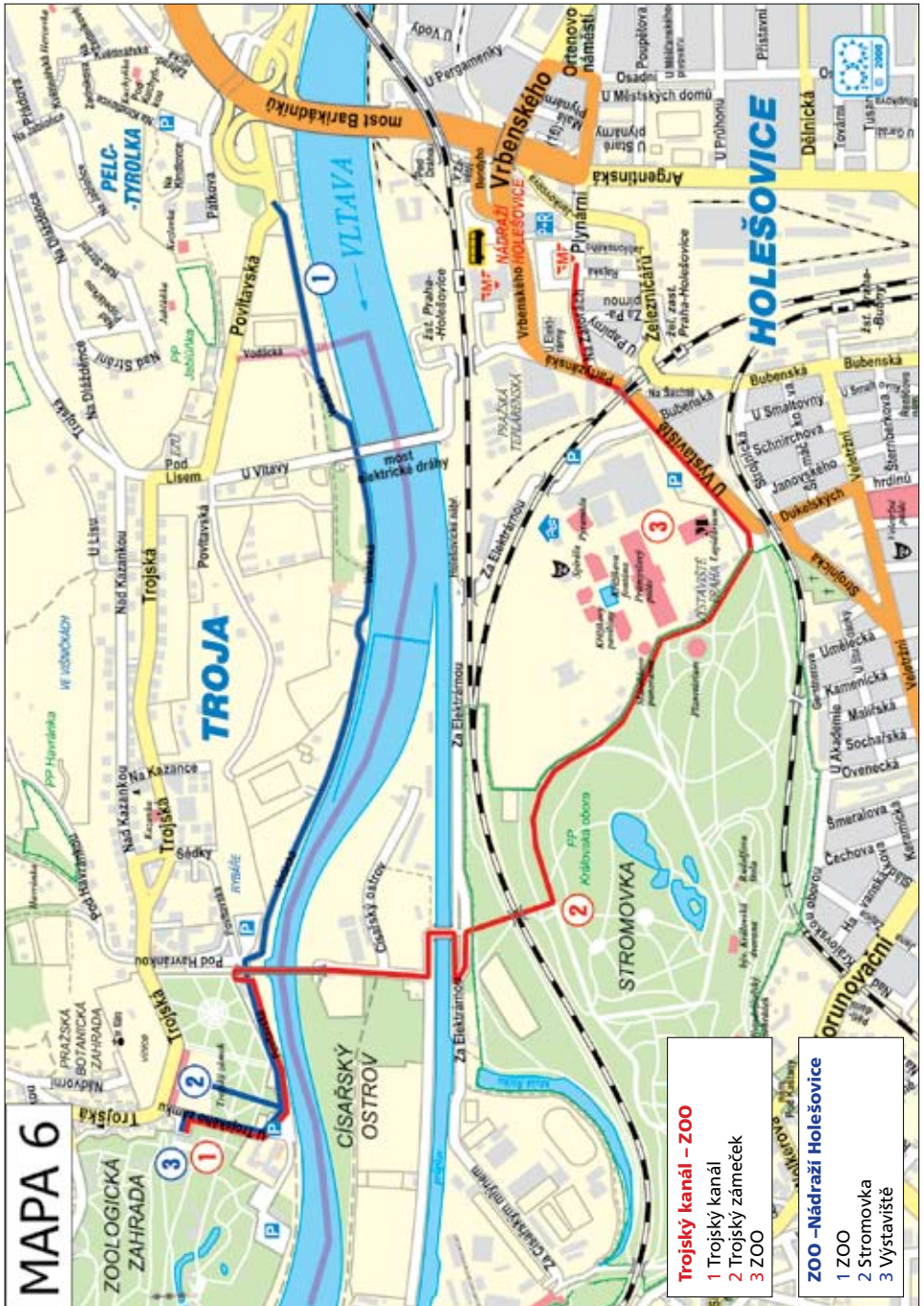
Předchůdci pražské **zoologické zahrady** byly různé zvěřince, vznikající již za panování císařů. Nejznámější je patrně Lví dvůr na Pražském hradě v době Rudolfa II. První ZOO na českém území byla založena v r. 1919 v Liberci zásluhou Německého přírodovědného spolku. O pražskou zoologickou zahradu se zasloužil profesor Jiří Janda, znamenitý zoolog a ornitolog. Zahrada byla otevřena pro veřejnost 28. 9. 1931. Stav zvířat byl tehdy něco přes 200 ks. Zahrada byla zpočátku budována podle projektů Hagenbeckovy projektové kanceláře. Do r. 1933 byla postavena administrativní budova a pavilon kočkovitých šelem. Výstavbu v té době řídil přední představitel funkcionalismu arch. Jiří Fuchs (např. Veletržní palác). V r. 1932 přišly do ZOO první koně Převalského, které se staly jejím symbolem a v jejichž chovu se v dalších letech dostala na první příčku ve světě. Chovají se tu nepřetržitě s velkými úspěchy díky profesorovi Bílkovi. R. 1959 byla pražská ZOO pověřena vedením plemenné knihy, tedy soupisu všech žijících koní Převalského, kteří již zcela zmizeli z volné přírody. Rozhodně má pražská ZOO velkou zásluhu na tom, že tento zoologický exemplář nevyhynul. Povodeň v roce 2002 postihla extrémním způsobem i pražskou ZOO. Více než 150-letá voda zaplavila celou spodní část zahrady, během několika hodin muselo být evakuováno přes 1000 zvířat, z toho 750 ptáků, 150 plazů a přes 100 savců. Voda napáchala obrovské škody, bohužel i na životech zvířat. Od té doby jsou všechny poškozené části zahrady postupně rekonstruovány. V současné době má ZOO přes 60 ha neobyčejně vhodných pozemků tří typů přírodního prostředí: část je strmá skalnatá stěna skloněná k jihu, pod ní chráněná údolní rovina a nad ní chladná a větrná náhorní planina, částečně porostlá lesem.

My vám při prohlídce zoologické zahrady, kde nebudeme přesně vytyčovat trasu vzhledem k její dobré bezbariérovosti, doporučujeme zvolit jeden z těchto dvou okruhů, které jsou pro vozíčkáře nejlépe přístupné. Zde popíšeme výběhy nebo pavilony zvířat v pořadí, v jakém byste se měli mezi nimi pohybovat a také časový rozpis pravděpodobné délky jednotlivých okruhů.

OKRUH č. 1 (délka trasy 3 hodiny):

Hlavní vchod – Pandy – Indonéská džungle – Medvědi – Vydry – Afrika zblízka – Občerstvení – Medvídků – Antilopy – Africký dům – Vlci auroasijských – Vlci hřivnatí – Kasuáři – Klokani – Hlavní vchod.
Na této trase je dostatek míst k odpočinku.

OKRUH č. 2 (délka trasy 3 hodiny):

Hlavní vchod – Pandy – Papoušci – Voliéra dravců – Průchozí voliéra ptáků – Paovce – Pavilon šelem a teráriem – Pavilon goril – Pavilon želv – Sečuán – Vodní svět – Pavilon tučňáků – Lachtani – Východ
Tento okruh je vhodný i za špatného počasí, protože prochází několika pavilony.

Zde u východu ze ZOO a zastávky nízkopodlažního autobusu č. 112 naše trasa končí.

Technické údaje trasy:

Určeno pro: mechanický i elektrický vozík

Povrch cest:

- Trojský kanál – asfaltový povrch
- Trojský zámeček – zámecká dlažba (malé kostky), drobné kamínky
- ZOO – asfaltový povrch

Terén: Převážně rovinný, ale v některých úsecích terén vlnitý od mírného po velmi prudké stoupání nebo klesání

Přístupnost bezbariérové MHD:

všední dny: bus č. 112

o víkendů: bus č. 112

WC a občerstvení:

- Restaurace v loděnici FTVS (dveře jdou ztěžka otevřít)
- Trojský zámeček: umístěné v sousedním křídle zámečku, vstup je ze strany ZOO, cesta k toaletám je pospána drobnými kamínky, u toalet je 20 cm schod, dveře jsou dvoukřídlé, bezbariérová toaleta má malý prostor pro manipulaci s vozíkem, chybí úchytky pro madlo, která by ho držela odklopené.
- ZOO Praha - v celém areálu

Užitečné informace o bezbariérových památkách a zajímavostech na trase:

• Zahrada Trojského zámku:

U Trojského zámku 1
17100 Praha 7 – Troja
Telefon: 283 851 614
E-mail: troja-ghmp@volny.cz
Web: <http://www.ghmp.cz>

NÁVŠTĚVNÍ DOBA:

duben – říjen: út – čt + ne 10.00 – 18.00 hod.; pá 13.00 – 19.00, so 10.00 – 19.00 hod.
listopad – březen: so a ne 10.00 – 17.00 hod.

• Pražská ZOO:

U Trojského zámku 120/3
171 00 Praha 7 – Troja
Telefon: 296 112 111
E-mail: zoopraha@zoopraha.cz
Web: <http://www.zoopraha.cz>

NÁVŠTĚVNÍ DOBA:

otevířena celoročně: 9.00 – 16.00 hod. (listopad – únor), 9.00 – 17.00 hod. (březen), 9.00 – 18.00 hod. (duben – říjen), 9.00 – 19.00 hod. (červen – srpen)

! POZOR !

- U zastávky Pelc Tyrolka nejsou sjezdy a nájezdy na chodník
- Interiéry Trojského zámku jsou bezbariérové pouze v přízemí
- V pražské ZOO je kopcovitý terén, doporučujeme se zde držet vytipovaných bezbariérových tras, všechny pavilony, mimo pavilon slonů jsou zde bezbariérové. Doporučujeme také ZOO navštívit s asistencí.

TRASA 7. PŘES STROMOVKU NA VÝSTAVIŠTĚ

Trója – Císařský ostrov – Stromovka – Výstaviště – Nádraží Holešovice

Trasa z Tróji přes Stromovku na Nádraží Holešovice patří i přes to, že ve valné většině vede po asfaltových cestách, mezi ty obtížnější. Důvodem jsou občasná prudká stoupání, kterým se na této trase nelze vyhnout a kde je pro jejich zvládnutí potřeba asistence anebo krátká pomoc ochotného kolemdoucího. Z hlediska náplně zde budeme představovat další pražské přírodní zajímavosti a jedinečné technické památky. Na chvíli se zastavíme na Císařském ostrově a pak ve Stromovce, kde se budeme soustředit na to nejzajímavější, co je v parku k vidění. Technické památky, na které zde narazíme ve Stromovce nebo na Výstavišti, jsou cenným svědectvím dovednosti českých rukou. Zkrátka, nabídka je velice bohatá a záleží jen na vás, co si vyberete při této trase spatřit.

POPIS ZÁKLADNÍCH ÚDAJŮ O TRASE

- **Začátek trasy:** Autobusová zastávka linky č.112, ZOO
- **Konec trasy:** Stanice metra trasa C – Nádraží Holešovice
- **Délka trasy:** 3 km
- **Čas jízdy:** 2 hod
- **Zaměření:** poznávací - historické, přírodovědné, sportovní
- **Obtížnost:** **náročná pro mechanický vozík, střední náročnost pro elektrický vozík**
- **Cenová hladina:** zdarma

Začátek trasy začíná u zastávky autobusu č. 112 „Zoologická zahrada“. Zde můžeme projít její další část zahrady, kterou jsme třeba nestihli při naší poslední procházce. Doporučené okruhy zoologickou zahradou jsou popsány na trase č.6, která se ZOO podrobněji věnuje. Odtud se vydáme podél Trojského zámku směrem k parkovišti, zahneme doleva a po asfaltové cyklistické stezce pokračujeme přibližně 400 metrů až k nájezdu na lávku na Císařský ostrov. K lávce vystoupáme po prudkém točivém nájezdu. Tuto část cesty u mechanických vozíků není možné absolvovat bez asistence. Samotná lávka také není po rovině, je zde tzv. houpák. Na konci lávky pokračujeme pořád rovně přes Císařský ostrov. Ostrov je pojmenován Císařský na paměť události, kdy jej kdysi čeští stavové darovali císaři Rudolfovi II., který si zde zřídil bažantnici. Podél naší cesty vpravo uvidíme jezdecký klub, kde se můžeme také zastavit na občerstvení. Je zde ne příliš dobře přístupná bezbariérová toaleta. Pro elektrické vozíky nevhodná.

Před námi je nyní téměř 90-ti stupňová zatáčka vlevo, která nás dovede na další lávku přes trojský plavební kanál do Stromovky. Zde nebudeme najíždět na chodníky, ale pojedeme po vozovce. Musíme zde dávat pozor na relativně velký cyklistický provoz. Po přejetí lávky objedeme nesjízdné napojení na hlavní cestu Stromovkou, a proto se zde stočíme prudce vpravo a přibližně po třiceti metrech prudce vlevo, kolem parkoviště. Po pár metrech narazíme na cestu, která povede vlevo, a tou se vydáme. Park Stromovka je stejně, jako většina předešlých parků, kterými jsme již projížděli celý bezbariérový, není se tedy ani zde nutné držet námi vytyčené trasy. Pokud se ale necítíte, na delší projíždku, tak námi vybraná trasa je nejjednodušší a nejkratší.

Stromovka, nebo-li Královská obora je rozsáhlý přírodní park a oblíbené rekreační místo Pražanů s rozlohou 95 ha. Její bližší popis naleznete v trase č. 5.

Rudolfova štola. Vyústění slavné Rudolfovy štoly ve Stromovce najdeme poblíž vodárenského domu u bývalé Šlechtovy restaurace. Portál štoly zdobí korunka, Rudolfova iniciála a letopočet dokončení stavby. Tento technický zázrak kopali téměř deset let havíři z Kutné Hory. Potřebovali k tomu pět svislých šachet, z nichž pak pokračovali horizontálním směrem do obou stran. Štola měří 1 102 metrů, a přestože byla mnohokrát opravována a postupně vyzdívána, na četných místech vypadá spíš jako pouhá skalní puklina. V některých místech její výška nedosahuje ani 160 cm a na šířku měří v nejužším místě asi 70 cm. Díky minerálům, které se usazují na stěnách, dokonce některé partie připomínají krasové jeskyně. Toto historické dílo je dnes bohužel nepřístupné.

Planetárium najdeme na východním okraji Královské obory, v těsné blízkosti Výstaviště. Patří k největším zařízením svého druhu na světě. Jeho projekční plocha 843 m² je největší v České republice a kopule kruhového sálu o průměru 23,5 metru pro 210 diváků se klene do výšky 15-ti metrů. Systémy instalované v sále Cosmorama dokáží vytvořit dokonalou iluzi vesmíru. Nabídka programů zahrnuje všechny věkové kategorie - od pohádek s astronomickou tematikou pro děti přes pořady pro školy a speciální přednášky pro vysokoškoláky až po atraktivní audiovizuální pořady pro dospělé. K mimořádně silným diváckým zážitkům patří laserová představení pod umělou oblohou.

Naše vytyčená trasa nás povede po cyklistické stezce A1, na kterou se napojíme hned za lávkou, a která nás přivede k orientační mapě parku Stromovka. Pak podjedeme železniční most a dojedeme na rozcestí, z něhož pokračujeme k padlému stromu Platan, který je dnes vzpomínkou na povodně 2002. Odtud pokračujeme k rybníčkům. Zde vyjedeme krátký prudký svah a pokračujeme po hlavním okruhu Stromovky k hlavní bráně Výstaviště. Od Výstaviště, které jsme si podrobněji představili v trase č. 5, pokračujeme podél parkoviště ulicí U výstaviště směrem k Holešovickému nádraží. Podjedeme pod železničním mostem a směřujeme Partyzánskou ulicí až k světelné křižovatce, za kterou je vstup do vestibulu vlakového nádraží a metra a kde také trasa končí.

Technické údaje trasy:

Určeno pro: mechanický i elektrický vozík

Povrch cest:

- Císařský ostrov – asfaltový povrch
- Stromovka – asfaltový povrch místy popraskaný, zemitý

Terén: Převážně rovinatý, ale v některých úsecích terén vlnitý od mírného po velmi prudké stoupání nebo klesání

Přístupnost bezbariérové MHD:

všední dny: bus č. 112, metro Nádraží Holešovice | o víkendu: bus č. 112, metro Nádraží Holešovice

WC a občerstvení:

- Jezdecký areál (šířka dveří 70 cm, úzká chodba před toaletou nelze se s vozíkem otočit)
- Restaurace Pražan, Výstaviště
- Veřejné toalety, Výstaviště
- Průmyslový palác, Výstaviště – v pravém křídle, někdy bývá uzamčené – WC
- Lapidárium, Výstaviště – WC
- Divadlo Pyramida, Výstaviště – v době představení – WC
- Křížkova fontána, Výstaviště – je trvale uzamčená, nutno kontaktovat správce objektu – WC
- Na lávce přes sportovní kanál u Trojského zámečku je houpák prudké stoupání na lávku, které není možné zvládnout bez asistence

TRASA 8. MEZI VÁCLAVSKÝM NÁMĚSTÍM A NÁMĚSTÍM REPUBLIKY

Václavské náměstí – Můstek – Rytířská – Betlémské náměstí – Liliová – Smetanovo nábřeží – Národní – Na Příkopě – Náměstí Republiky

Trasa nám ukáže části Starého a Nového Města nás zavede do muzeí a dalších expozic, které jsou ukázkami vědecké a umělecké historie nejen Prahy, ale i celé země. Navštívíme místa s neopakovatelnou atmosférou, kde si staleté kulturní tradice podávají ruku s moderní dobou. Už začátek trasy na Václavském náměstí je tohoto důkazem, vždyť právě zde se také nachází proslulý pomník českého patrona **sv. Václava**. Pod touto jezdeckou sochou se konaly téměř všechny důležité shromáždění, které ovlivňovaly novodobé dějiny země. Zde se v roce 1969 upálil student Jan Palach na protest proti vstupu okupačních vojsk tehdejšího Sovětského svazu do České republiky a zde se v roce 1989 konaly protestní demonstrace, které vyvrcholily svržením komunismu. Celá trasa je vedena z mírného kopečka nebo po rovině a patří díky historické kamenné dlažbě k těm středně náročným.

POPIS ZÁKLADNÍCH ÚDAJŮ O TRASE

- **Začátek trasy:** Stanice metra trasa C - Muzeum
- **Konec trasy:** Autobusová zastávka bezbariérové linky č. 1 a č. 3, Náměstí Republiky
- **Délka trasy:** 4,5 km
- **Čas jízdy:** 2 hod 15 min
- **Zaměření:** poznávací – historické
- **Obtížnost:** **středně náročná pro mechanický vozík, malá náročnost pro elektrický vozík, mimo úseku Liliová – Karlova ulice**
- **Cenová hladina:** 220,- Kč

Tato trasa začíná na stanici metra linky C Muzeum. Zde je jedno z mála míst v centru Prahy, které je pokryto bezbariérovou MHD. Po výjezdu z metra se ocitneme v horní části Václavského náměstí, které je pomyslným turistickým centrem Prahy. Denně je navštěvováno davy turistů a kromě historických objektů jako je Národní muzeum nebo budovy v okolí nabízí nespočet různých obchodů a restauračních zařízení. Národní muzeum má boční bezbariérový vstup a uvnitř patrové budovy je k dispozici výtah. Tento boční vchod najdeme po levé straně muzea a jedná se o trvale zavřenou bránu, kde je ve výšce vozíčku umístěn zvonek pro obsluhu. Bohužel zde není bezbariérová toaleta, s čímž nutně je při delší prohlídce jeho expozic počítat.

Národní muzeum, které je nejstarším a největším muzejním ústavem v Čechách, bylo pod názvem Vlastenecké muzeum založeno r. 1818. Dnešní monumentální novorenesanční budova na Václavském náměstí má třicet devět výstavních sálů, Panteon, velkolepé schodiště a působivou malířskou a sochařskou výzdobu. Byla otevřena 18. května 1891 u příležitosti Jubilejní výstavy. Nalezneme zde expozice věnované archeologii, která popisuje pravěké dějiny Čech, Moravy a Slovenska, mineralogickou expozici s více než 10 000 ukázek nerostů, broušených drahých kamenů, hornin, meteoritů a dalších zajímavostí. Nechybí zde ani expozice zoologické, antropologické, paleontologické a osteologické a lebkami a kostrami savců. Jedním z nejpřitažlivějších exponátů Národního muzea je impozantní skelet velryby, jediná úplná svého druhu na území České republiky. Více než 20 metrů dlouhá kostra je zavěšena u stropu v zoologické expozici.

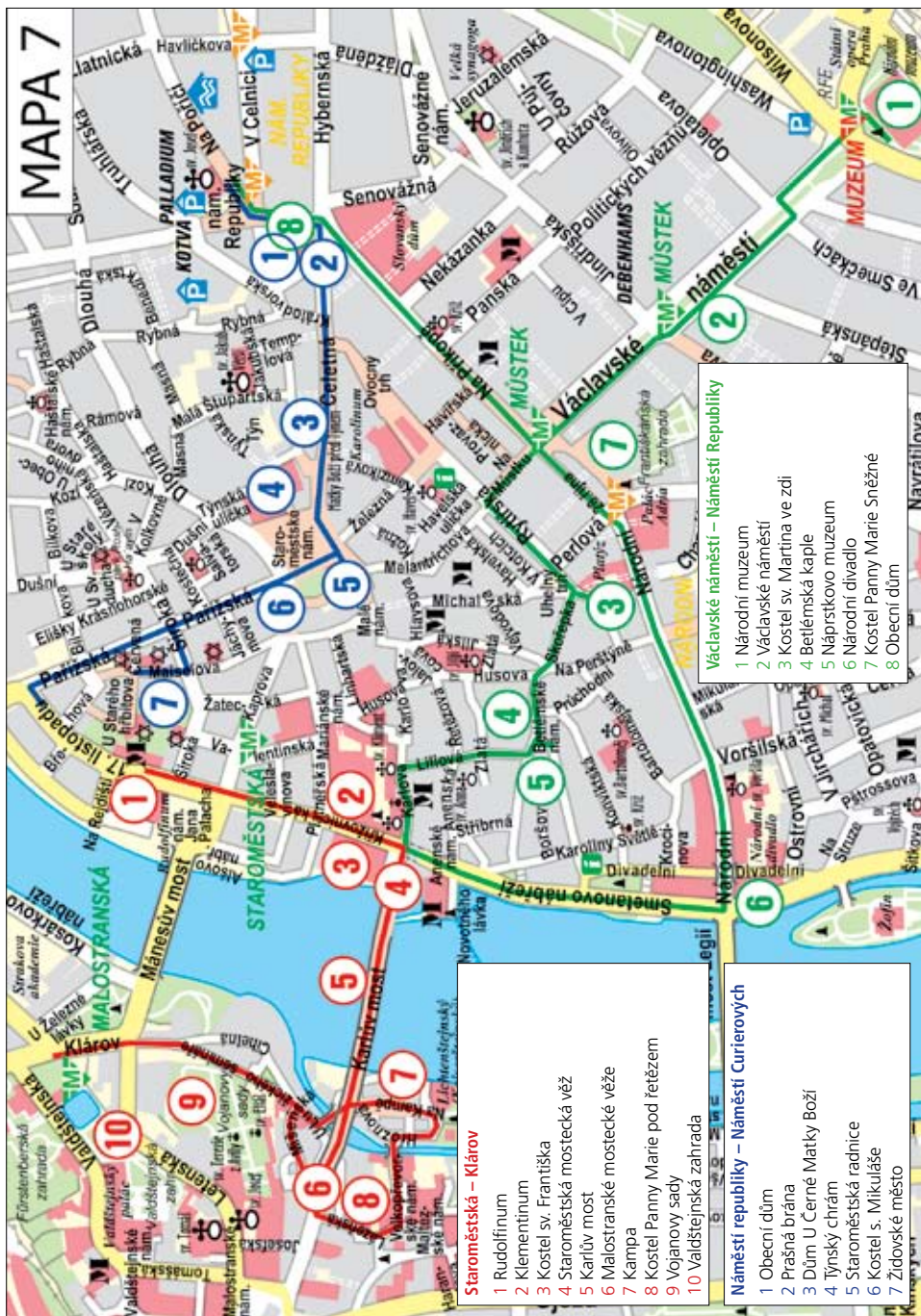
Od Národního muzea pokračujeme po přechodu pro chodce s nízkými bezbariérovými nájezdy přes magistrálu dolů po Václavském náměstí. Téměř celé Václavské náměstí je vydlážděno malými chodníkovými kostkami, které jsou v několika místech nerovné. Přibližně uprostřed horní části náměstí, v místě, kde je bezbariérový přejezd na druhou stranu, náměstí překřížíme. V těchto místech se také můžeme občerstvit v bezbariérové pizzerii s prostornou bezbariérovou toaletou vhodnou i pro elektrické vozíky. Poté sjedeme náměstím (uprostřed náměstí při přechodu tramvajové trati z ulice Vodičkova je zapotřebí tento přechod přejíždět opatrně, není zde moc kvalitní dlažba) až dolů k ulici Na Můstku a projdeme jí do ulice Rytířská, kde se vydáme vlevo. Rytířskou ulicí projedeme po levém asfaltovém chodníku na Uhelný trh. Zde, když na konci náměstíčka odbočíme pár metrů vlevo, můžeme udělat malou zastávku u kostela Sv. Martina ve zdi.

Kostel sv. Martina ve zdi z druhé poloviny 12. století v sobě skrývá mnoho zajímavostí. První z nich je patrná již z jeho názvu. Kostel jednou svojí stěnou přiléhá přímo ke staroměstské hradební zdi, která dříve rozdělovala Staré a Nové Město pražské. Památný je také tím, že zde byla poprvé věřícím podávána svátost oltářní pod obojím způsobem, tedy chléb a víno z kalicha, dříve vyhrazené pouze kněžím. Uvidíte zde také velkou pamětní desku rodiny Brokoffů, jejím nejslavnějším členem byl barokní sochař Ferdinand Maxmilián Brokoff. A z méně známých zajímavostí vážících se ke kostelu vás upozorníme na pověst O neposlušném pokrývačském učni, jehož zkamenělou podobiznu uvidíte na vrcholku opěrného pilíře u pamětní desky Brokoffů.

Po prohlídce exteriéru kostela pokračujeme zpět na Uhelný trh a odtud vpravo ulicí Skořepka na Betlémské náměstí. V tomto úseku cesty téměř až na Křížovnické náměstí občas chybí nájezdy a sjezdy z chodníků v přímé cestě. Je tedy nutné k nájezdům využívat snížené obrubníky v zásobovacích vjezdech okolních domů, kterých je tu naštěstí plno. Na Betlémském náměstí nás čekají další dvě významné bezbariérové památky. Betlémská kaple, při jejíž prohlídce nás očekává jen jediná překážka a to menší schůdek při vstupu do kaple. Je zde také bezbariérová toaleta a Náprstkovo muzeum, kde je pro prohlídku nainstalovaná bezbariérová plošina.

Betlémská kaple byla významným střediskem českého reformačního hnutí spjatého především se jménem mistra Jana Husa, který v letech 1402-13 právě zde kázal. Kaple, která pojala až 3000 posluchačů, byla budována na místě, jež bylo vyhlášeným místem neřesti v pražské chudinské čtvrti a byla vždy určena jen pro kázání. Je zasvěcena památce Nemluvátek, novorozenců, zavražděných v Betlémě na příkaz krále Heroda. Hus se zde snažil o obrodu církve, která byla v této době rozdělena vícepapežstvím, úplatky, honbami na čarodějnice. Snažil se vrátit církev k jejímu původnímu poslání. Tvrdil, že bible by měla být jediným zdrojem církevního učení. Jeho kázání navštěvovali tisíce lidí včetně samotné královny. Mistr Jan Hus se ale nakonec stal pro církev tak nebezpečným, že rozhodla o jeho upálení jako kacíře na Kostnickém koncilu v roce 1415, kam byl pozván, aby hájil své učení. Po třicetileté válce připadla Betlémská kaple jezuitům a v roce 1786 byla stržena a přestavěna na obytný dům, v němž se z původní kaple zachovaly tři stěny. V letech 1950-54 byla rekonstruována do původní podoby spolu se sousedním Domem kazatelů. Kaple byla původně vymalována červeně, zřejmě proto, aby vynikly nápisy a obrazy, kterými byly zaplněny všechny stěny. Tři z těchto nápisů – jeden z roku 1412 o svatokupectví, další dva pojednávající o přijímání podobojí – se dosud zachovaly. Zbytek výzdoby jsou kopie starých předloh.

Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur. U zrodu muzea stál Vojtěch Náprstek, nadšený organizátor českého kulturního života v době národního obrození, který žil deset let v Americe. Po svém návratu do vlasti mimo jiné představil českým ženám pračku, ledničku, šicí stroj a další vynálezy pro moderní domácnost. V domě U Halámků na Betlémském náměstí začal pořádat přednášky a založil také soukromé průmyslové muzeum. V muzejních sbírkách se vedle technických exponátů začaly

Staroměstská – Kláštor

- 1 Rudolfinum
- 2 Klementinum
- 3 Kostel sv. Františka
- 4 Staroměstská mostecká věž
- 5 Karlův most
- 6 Malostranské mostecké věže
- 7 Kampa
- 8 Kostel Panny Marie pod řetězem
- 9 Vojanovy sady
- 10 Valdštejnská zahrada

Náměstí republiky – Náměstí Curierových

- 1 Obecní dům
- 2 Prašná brána
- 3 Dům U Černé Matky Boží
- 4 Týnský chrám
- 5 Staroměstská radnice
- 6 Kostel s. Mikuláše
- 7 Židovské město

Václavské náměstí – Náměstí Republiky

- 1 Národní muzeum
- 2 Václavské náměstí
- 3 Kostel sv. Martina ve zdi
- 4 Betlémská kaple
- 5 Náprstkovo muzeum
- 6 Národní divadlo
- 7 Kostel Panny Marie Sněžné
- 8 Obecní dům

záhy shromažďovat rovněž etnografické a umělecké předměty, které přiváželi Náprostkovci přátelé a cestovatelé z celého světa. A to byl počátek dnešního Náprstkova muzea, jediného muzea v naší zemi specializovaného na mimoevropské kultury. Stále expozice v hlavní budově muzea představují indiánské kultury Severní a Jižní Ameriky, kultury Austrálie a Oceánie. Uvidíme zde například pravé mokasíny indiánského náčelníka Sedícího býka, který se proslavil v bitvě u Little Big Hornu.

Od Náprstkova muzea pokračujeme ulicí Liliovou až do Karlovy ulice, kde zahneme vlevo. Při vjezdu do této ulice nás očekává další úskalí této trasy a tím jsou dva schůdky, které vyrovnávají terén Karlovy ulice. Tyto schůdky není možné přejet bez doprovodu a nebo bez pomoci ochotných kolemjdoucích. V Karlově ulici se držíme na jejím levém chodníku. Narazíme zde také na bezbariérové divadlo Ta Fantastika. U vstupu do divadla je nájezd se sklonem větším než 12 % a uvnitř je k dispozici bezbariérová toaleta. Na konci Karlovy ulice opatrně přejeďeme silnici na světelné křižovatce a vydáme se opět vlevo po Smetanově nábřeží až k budově Národního divadla. Úsek okolo Křížovnického náměstí je podrobněji popsán v trase č. 10, zde se také můžete na tento okruh napojit a pokračovat přes Karlův most, Kampu až na Klárov, kde je tato trasa ukončena u zastávky bezbariérové linky č. 3. Smetanovo nábřeží s krásnými výhledy na Pražský hrad je celé bezbariérové a my po něm projíždíme po pravém chodníku. Na světelné křižovatce u kavárny Slávie před Národním divadlem odbočíme vlevo a hned vpravo přímo k budově divadla. Budova Národního divadla i vedlejší prosklená Nová scéna Laterny Magiky jsou bezbariérově přístupné bočním vchodem, uvnitř je možné využít plošinu nebo výtah a k dispozici je i bezbariérová toaleta.

Národní divadlo není jen divadelní budovou, ale vždy bylo i symbolem českého národního obrození. 16. 5. 1868 byl položen k divadlu základní kámen. Tento den byl spojený s velkými národními oslavami doplněný krojovanými průvody, kterých se zúčastnili všichni významní čeští umělci i politici. Stavba byla

zahájena pod vedením architekta Josefa Zítka a byla celá financovaná z veřejných sbírek. Divadlo bylo otevřeno v roce 1881 k příležitosti návštěvy korunního prince Rudolfa, přestože ještě nebylo dokončeno. Při otevření zazněla ve své premiéře Smetanova Libuše, kterou už ovšem ohluchlý skladatel nemohl slyšet. O dvanáct dní později se zde odehrála národní tragédie, v divadle vypukl požár, který zničil téměř celé divadlo. Požár zřejmě způsobili dělníci, kteří ještě na střeše dokončovali poslední práce stavby a pravděpodobně špatně uhasili uhlí po svařování hromosvodu. Začalo se s novými finančními sbírkami a za necelé dva měsíce po požáru byl znovu z celonárodních sbírek shromážděn milion zlatých na jeho obnovu, které se ujal architekt Josef Schulz. 18. 11. 1883 bylo divadlo znovu za slavnostních fanfár Smetanovy **Libuše** již skutečně otevřeno. Vnější výzdoba divadla ve stylu novorenesance i výzdoba interiérů jsou dílem mj. B. Schnircha (patří mu téměř celá výzdoba hlavního průčelí, např. třímetrové sochy boha slunce Apollóna a devíti múz na římsé lodžie, stejně jako mohutné trigy - trojspreží řízená bohyní vítězství). K původní stavbě Národního divadla byla posléze připojena Nová scéna - Laterna magika, vedlejší prosklená budova, která je postavena podle návrhu architekta Karla Pragnera.

Po prohlídce Národního divadla pokračujeme Národní třídou podél kostela Sv. Voršily se sochou sv. Jana Nepomuckého v průčelí až na křižovatku u obchodního domu Tesco. Křižovatku přejedeme rovně a vzhledem k hustému tramvajovému provozu zde dbáme na zvýšenou opatrnost. Další pokračování trasy nás zavede až ke kostelu Panny Marie Sněžné na Jungmannově náměstí, který bohužel není plně bezbariérový. K jeho prohlídce nám zde brání dva vstupní vysoké schody. Tato překážka je zvládnutelná za pomoci asistentů pro mechanické vozíky, ale pro osoby na elektrickém vozíku jsou schody většinou nepřekonatelnou překážkou.

Kostel Panny Marie Sněžné založil Karel IV. na památku své korunovace v roce 1347. Podle Karlova plánu měl kostel být přes sto metrů vysoký a měl tvořit dominantu Nového Města, ale jeho stavba nebyla nikdy dokončena. Stávající budova je pouze presbyteriem zamýšlené trojlodní stavby. Měří 33 m a byla dokončena v roce 1397. Název kostela pochází z legendy, kdy se ve 4. století papeži ve snu zjevila Panna Marie a přikázala mu, aby na místě, kde se v srpnu objevil sníh, nechal postavit kostel, který jí bude zasvěcen. Kostel Panny Marie Sněžné původně patřil Karmelitánům, ale později ho získali Františkáni, kteří zde vybudovali nádhernou Františkánskou zahradu se záhony osázenými léčivými bylinami. Během husitských válek byl kostel poškozen a úplně zničena jeho věž. V této době zde kázal známý radikální husitský kněz Jan Želivský, jehož kázání bylo hojně navštěvováno hlavně chudinou. Odtud také Želivský v roce 1419 vedl své radikální husity k Novoměstské radnici, kde tehdy proběhla tzv. První pražská defenestrace, při níž byli někteří novoměstští radní vyházeni z oken na připravené hroty kopí.

Z Jungmannova náměstí pokračujeme po rovně vydlážděné pěší zóně ulic 28.října, přes ulici Na příkopě až na Náměstí republiky, kde naše trasa u zastávek bezbariérových linek č.1 nebo č.3 končí. Na Náměstí republiky si představíme ještě jednu částečně památku s bezbariérovou toaletou. Obecní dům je přístupný bezbariérovým výtahem z bočního vchodu v ulici Pařížská.

Obecní dům, stojící vedle Pražské brány, dala postavit pražská obec v letech 1906–1912 podle projektu A. Balšánka a O. Polívky. Průčelí této secesní budovy je zdobeno mozaikou Karla Špinara **Hold Praze a sousoším Ladislava Šalouna Ponížení a vzkříšení národa**. Na výzdobě šesti sálů a reprezentačních místností se podílel např. Alfons Mucha (primátorský sál), Max Švabinský (Riegrovův sál), Mikoláš Aleš nebo Josef Václav Myslbek. Nachází se zde, završena impozantní kupolí, i hlavní pražská koncertní prostora – Smetanova síň. Právě zde byla 28.října 1918 vyhlášena samostatná Československá republika.

Technické údaje trasy:**Určeno pro:** mechanický i elektrický vozík**Povrch cest:** převážně historická dlažba (malé dlažební kostky nebo kočičí hlavy)**Terén:** rovinatý, na Václavském náměstí mírné klesání, chodníky jsou v některých místech jsou nakloněné směrem do silnice, někde chybí nájezdy na chodníky**Přístupnost bezbariérové MHD:**

všední dny – metro trasa C stanice Muzeum, bezbariérová linka bus č. 1 a 3 (zastávka Náměstí republiky) o víkendy – metro trasa C stanice Muzeum

WC a občerstvení:

- Restaurace T. G. Friday's, Na Příkopě 27
- Obecní dům, Náměstí Republiky 5
- Obchodní dům Kotva, Náměstí republiky 8
- Palác Paladium, Náměstí Republiky
- Slovanský dům, Na Příkopě 22
- Černá růže, Na Příkopě 12
- Palác Myslbek, Na Příkopě 19
- My Espresso bar, Národní 25
- Internetová kavárna pasáž Platýz, Národní 23
- Restaurace Le Patio, Národní 22
- Čínská restaurace pasáž Metro, Národní 21
- Restaurace Jan Paukert, Národní 17
- Dětský dům, Na Příkopě 15
- Nová scéna ND, Národní 4
- Knihovna akademie věd, Národní 3
- Restaurace Le Patio, Národní 22

Užitečné informace o bezbariérových památkách a zajímavostech na trase:**• Národní muzeum:**

Václavské náměstí 68
115 79 Praha 1 – Nové Město
Telefon: 224 497 111
E-mail: nm@nm.cz
Web: <http://www.nm.cz>

NÁVŠTĚVNÍ DOBA:

celoročně: po – ne 10.00 – 18.00 hod. (květen – září)
po – ne 9.00 – 17.00 hod (říjen – duben)
zavírací den: každé první úterý v měsíci

• Národní divadlo: (bezbariérový přístup z parkingu)

Národní 2
110 00 Praha 1 – Nové Město
Telefon: 224 901 111
E-mail: info@narodni-divadlo.cz
Web: <http://www.Narodni-divadlo.cz>

NÁVŠTĚVNÍ DOBA pro prohlídky:

Několikrát v měsíci vždy v sobotu nebo v neděli
od 8.30 – 11.00 vždy po 1/2 hodině viz. www.pis.cz

• Náprstkovo muzeum:

Betlémské nám. 1
110 00 Praha 1 – Staré Město
Telefon: 224 497 500
E-mail: public.npm@aconet.cz
Web: <http://www.aconet.cz/npm>, www.nm.cz

NÁVŠTĚVNÍ DOBA:

celoročně út – ne 10.00 – 18.00 hod.

• Kostel Panny Marie Sněžné:

Jungmannovo nám. 753/18
100 00 Praha 1 – Nové Město
Telefon: 224 490 350 – klášter
Web: <http://pms.ofm.cz>

NÁVŠTĚVNÍ DOBA:

Kostel je mimo bohoslužby otevřen po – ne 7.00 – 19.00 hod.

• Obecní dům:

Náměstí Republiky 5
111 21 Praha 1 – Staré Město
Telefon: 222 002 111
E-mail: info@obecni-dum.cz
Web: <http://www.obecnidum.cz>

NÁVŠTĚVNÍ DOBA:

denně: 10.00 – 19.00 hod.

TRASA 9. STARÝM MĚSTEM K JOSEFOVU

Náměstí Republiky – Celetná – Staroměstské náměstí – Pařížská – Židovské město – ulice 17. listopadu

Náš další výlet povede historickou oblastí Staroměstského náměstí, jehož historie sahá až do 11. století, kdy náměstí tvořilo křižovátku dalekých obchodních cest a sloužilo jako tržiště, které bylo známé po celé tehdejší Evropě, a pražského Židovského města, kde překvapivě nalezneme řadu bezbariérových možností. Jízdní trasa mezi jednotlivými památkami patří mezi ty obtížnější, protože se pohybujeme v centru historické Prahy, kde největší obtíže lidem pohybujícím se na vozíku působí historická dlažba, ale na druhé straně patří mezi ty kratší a vede téměř výhradně po rovině, díky tomu je možné mnohé terénní nástrahy hravě překonat.

POPIS ZÁKLADNÍCH ÚDAJŮ O TRASE

- **Začátek trasy:** Autobusová zastávka bezbariérové linky č. 1 a č. 3, Náměstí republiky
- **Konec trasy:** Autobusová zastávka bezbariérové linky č. 3, č. 133 Řánsko
- **Délka trasy:** 4,5 km
- **Čas jízdy:** 2 hod 30 min
- **Zaměření:** poznávací - historické
- **Obtížnost:** středně náročná pro mechanický vozík, malá náročnost pro elektrický vozík
- **Cenová hladina:** 130,- Kč

Od zastávky bezbariérových linek č. 1 nebo č. 3 pojedeme po pravém chodníku na Náměstí Republiky až k Obecnímu domu. V těchto místech je trasa s menšími obtížemi, které způsobuje nerovnost terénu a vypadané kostky dlažby, sjíždná. První dnešní bezbariérová památka Obecní dům je bezbariérově přístupný bočním vchodem z ulice Pařížská. Tento vchod je označený a je vzdálený přibližně 30 metrů od hrany ulice po její pravé straně. Budova Obecního domu je podrobněji popsána ve trase č. 8, která je ukončena na Náměstí Republiky, v místech, kde tato trasa začíná. Od Obecního domu pokračujeme směrem k Prašné bráně. Zde přejedeme silnici, která do ní ústí, po bezbariérovém přechodu pro chodce a vydáme se po její levé straně do Celetné ulice. Zde jedeme povětšinou po asfaltovém chodníku nebo dlážděné pěší zóně.

Celetná ulice patří mezi nejstarší a nejdůležitější staroměstské ulice. Ve 14. století, za vlády jednoho z nejvýznamnějších českých a i evropských panovníků krále a císaře Karla IV., se stala součástí tzv. Královské cesty. Název ulice je pravděpodobně odvozen od pekařských výrobků zvaných Calty – toto pletené pečivo se tu peklo kdysi ve středověku. Celetná ulice je plná zajímavých a historicky cenných staveb, jejichž základ byl vytvořen již v období gotiky, tyto stavby byly později renesančně a hlavně barokně přestavěny.

Prašná brána, pod kterou jsme projeli, představuje vstup do Starého Města pražského. Od roku 1475 nahradila bránu z přemyslovského období. Byla postavena v gotickém slohu Matějem Rejskem z Prostějova jako dar Staroměstských králi Vladislavu Jagellonskému. Brána se původně jmenovala Horská, název Prašná dostala až v 17. století, kdy v ní byl uskladněn střelný prach. Dnešní vzhled brány pochází z let 1875–1876, kdy ji v pseudogotickém slohu restauroval Josef Mocker. Sochařskou výzdobu brány tvoří sochy českých králů – na východní straně Přemysl Otakar II. a Karel IV., na západní straně Jiří z Poděbrad a Vladislav Jagellonský.

Dům U Černé Matky Boží se nachází na nároží Celetné ulice a Ovocného trhu a je bezbariérově přístupný. Byl postaven v letech 1911–1912 architektem Josefem Gočárem v kubistickém stylu. Kubismus v architektuře je až na několik výjimek českým unikem a tento dům patří mezi jeho nejlepší ukázky. Sloh vychází z uplatnění geometrických útvarů v architektuře a z přesvědčení tvůrců, že základním geometrickým tvarem je krychle. Název domu připomíná soška Černé Matky Boží, která je umístěna na nároží domu za zlatou renesanční mříží. Na konci Celetné se před námi otevře prostor Staroměstského náměstí.

Staroměstské náměstí je vedle Pražského hradu asi nejvýznamnějším místem Prahy. Konaly se zde různé slavnosti, rytířské turnaje, ale i popravky. V roce 1321 zde pořádal král Jan Lucemburský rytířský turnaj, kterého se také sám zúčastnil. Byl nešťastně zraněn a delší dobu pak bojoval o život. Mezi nejsmutnější okamžiky staroměstských dějin patří rok 1621. V tomto roce zde bylo popraveno 27 českých pánů, rytířů a měšťanů, vůdců odboje proti Habsburkům. Tuto událost připomíná pamětní deska na východním průčelí Staroměstské radnice a 27 křížů zabudovaných do dláždění u radnice připomíná místo jejich popravy. V roce 1945 na konci 2. světové války se zde bojovalo během Pražského povstání. Tehdy byla značně poškozena Staroměstská radnice. Na náměstí se zachovaly pozůstatky velmi staré městské zástavby. Původní úroveň terénu zde byla o dva až tři metry níže, a díky tomuto jsou v současných domech zbytky románských sklepení. Celkově jsou domy na Staroměstském náměstí klenotnicí téměř všech architektonických slohů. Najdete zde stopy gotiky, renesance i baroka. Převážně na jižní straně Staroměstského

MANUS
PROSTĚJOV

život
bez
překážek

výroba, montáž a servis
šikmých schodišťových a svislých zvedacích plošin
pro imobilní osoby
nájezdové rampy, schodolezy

MANUS Prostějov, spol. s r.o., Za drahou 4332/4, 796 87 Prostějov
tel.: 582 360 558, fax: 582 301 244 e-mail: manuspv@manuspv.cz

www.manuspv.cz

náměstí najdete domy, které jsou vybudovány ještě na středověkých parcelách, což se vyznačuje jejich úzkými štíty směrem do náměstí.

Po pravé straně vstupu na Staroměstské náměstí se nachází **kostel Panny Marie před Týnem**. Z tohoto místa ze strany Celetné ulice je také bočním vchodem přes farní centrum bezbariérově přístupný. Chrám Panny Marie před Týnem je postaven v gotickém slohu, dvojice jeho 80 m vysokých věží, z nichž jižní je o poznání silnější, tvoří protipól staroměstské radniční věži. Se stavbou chrámu bylo započato ve 14. století na místě původního románského kostelíka z 12. století, který sloužil jako špitální kostel pro cizí kupce, kteří v této době přebývali v Ungeltu. Při husitských válkách, kdy byl Týnský chrám hlavním staroměstským kostelem, sehrál kostel významnou roli. Od roku 1427 v něm byl farářem Jan Rokycana, pozdější volený husitský arcibiskup. Vnitřní výzdoba kostela je převážně z 15. století, je zde kamenná gotická kazatelna, gotická cínová křtitelnice, plastiky **sv. Jana a Panny Marie**, socha **Týnské Madony s Ježíškem**, která vznikla okolo roku 1420. Nejkrásnější kamenickou prací je prý baldachýn nad náhrobkem Luciana z Mirandoly od Matěje Rejska z konce 15. století. V interiéru kostela můžeme také nalézt plastiky od Jana Jiřího Bendla a obrazy od takových mistrů jako byli Karel Škréta – hlavní **oltář Nanebevstoupení P. Marie**, oltář vpravo **Sv. Barbora** a vlevo **Zvěstování, sv. Vojtěch a sv. Josef**. V jižní boční lodi a v oltáři svatě Anny jsou obrazy Petra Brandla a při třetím chrámovém pilíři se nachází vyřezávané

renesanční oltář z doby kolem roku 1600. Mezi nejvíce obdivované díla kostela patří i náhrobek s portrétem Tychona de Brahe – světoznámého astronoma a astrologa, který působil na dvoře císaře a krále Rudolfa II.

Dále nás naše cesta zavede ke Staroměstské radnici. Před radnicí je třeba vyjet na chodník, který nemá bezbariérový nájezd a je vysoký přibližně 10 cm. Je zde tedy, pokud nás nedoprovází asistent, potřeba požádat někoho o pomoc. Odměnou za toto úskalí je částečně bezbariérově přístupná budova Staroměstské radnice. Můžeme se zde pomoci bezbariérového výtahu dostat až do její věže. Nejprve vyjedeme jedním výtahem do 3. patra a zde navazuje samostatný výtah do věže. Mezi oběma výtahy je umístěna pojízdná plošina. Radniční sály bohužel bezbariérový přístup nemají.

Staroměstská radnice byla založena roku 1338. Radnice se v současné době skládá ze spojení 5-ti samostatných domů, které k ní byly postupně připojovány. Zvláště typickou je pro stavbu Staroměstské radnice její 69,5 m vysoká věž z druhé poloviny 14. století, která je na východní straně ozdobena arkýřem, součástí radniční kaple. Na jižní straně radniční věže se pak nachází známý pražský Orloj, který sestavil mistr Mikuláš z Kadaně roku 1410. Dle pověsti nechali po dostavbě Orloje staroměstští radní mistra Mikuláše z Kadaně oslepit, aby nemohl podobný Orloj sestavit také jinému městu. Orloj lze rozdělit do tří částí: první částí jsou okénka, ve kterých se každou hodinu zjevují dřevěné postavy uklánějících se 12 apoštolů. Každý apoštol má svůj atribut: sv. Petr klíč, sv. Matěj sekeru, sv. Jan kalich, ... Čtyři sošky umístěné o malý kousek níž se právě v době, kdy se zjevují apoštolové, rovněž rozpohybují. Kostlivec převrací přesýpací hodiny a zvoní a tím dává najevo, že čas života již vypršel, kývá na Turka – symbol pohodlného života, který však kroucením hlavy smrt odmítá. Marnivec se zhlíží v zrcadle a Lakomec potřásá měšcem plným peněz. Na závěr zakokrhá kohout a oznamuje probuzení k další hodině života. Druhá část Orloje se nazývá sféra a znázorňuje pohyb nebeských těles, ovšem ještě podle staré představy, že Země stojí a všechno se točí kolem ní. Nejnižší je umístěna kalendářní deska, kde jsou kromě znaku města vymalována znamení zvěrokruhu a jednotlivé měsíce roku, které představují výjevy z venkovského života. Deska je opatřena ozubeným kolem s 365 vruby a každý den se o jeden vrub otočí. Za rok tedy kolem celé své osy.

Orloj také ukazuje čtyři druhy času: čas střeoevropský, který je označen římskými číslicemi na obvodu sféry. Čas staročeský, znázorňují zlatá gotická čísla, v tomto způsobu měření času začíná den západem slunce. Čas babylonský, který se vyznačuje tím, že jsou v létě hodiny daleko delší než v zimě a čas hvězdný, který ukazuje malá hvězdička na prodlouženém rameni zvířetníkového kříže.

Když ukončíme prohlídku radnice, vydáme se kolem budovy vlevo, zpět do prostoru náměstí a na rohu radnice odbočíme opět vlevo, kolem do dlažby zasazených křížů 21 popravených českých pánů. Na konci náměstí vyjedeme před kostelem Sv. Mikuláše na pravý chodník do Pařížské ulice. **Kostel sv. Mikuláše** bohužel není bezbariérově přístupný. Kostel původem gotický a sloužil jako farní kostel Starého Města ještě před dokončením Týnského chrámu.

Pařížskou ulicí pokračujeme stále rovně. Povrch chodníků je zde tvořen malými dlažebními kostkami, po nichž projedeme celkem snadno. Jediné větší úskalí nás čeká na křižovatce s Kostečnou ulicí, zde chybí nájezdy na chodník, který je vysoký přibližně 5 cm. V místě, kde Pařížskou třídu kříží ulice Široká,

si můžeme naši trasu o necelou hodinu prodloužit odbočením vlevo do oblasti Židovského města. Ulicí Široká pojedeme stále rovně po jejím pravém chodníku, následně zahneme vpravo do ulice Maiselova, kterou pokračujeme až na křižovatku ulic Červená a U Starého hřbitova. Zde je pomyslné centrum Židovského města. Po pravé straně můžeme obdivovat nejstarší pražskou synagogu pojmenovanou Staronová, naproti ní je Vysoká synagoga a vlevo, na konci ulice U starého hřbitova najdeme bezbariérový vstup na Starý židovský hřbitov, do Pinkasovy synagogy a uvidíme zde také historickou budovu Pohřebního bratrstva. V oblasti Židovského města je řada synagog částečně bezbariérově přístupných, ale vzhledem ke špatnému stavu místních chodníků a silnic zde doporučujeme se pohybovat s asistencí. V seznamu bezbariérových památek na trase uvedeme bezbariérově přístupné synagogy Židovského města. My zde v rámci této trasy navštívíme pouze Starý židovský hřbitov.

Židovské osídlení Prahy má velmi starou tradici – židovští obchodníci a penězoměnci se v Praze usazovali již od 10. století. Původní osada v oblasti Malé Strany byla v polovině 12. století vystřídána osídlením na dnešním Josefově. Po celou dobu své existence mělo pražské židovské osídlení přesně vymezené územní hranice, které nesmělo překročit. Na rozloze 93 000 m² se v dobách největšího rozkvětu tísnilo na 1 900 osob. Židovské obyvatelstvo si od počátku svého osídlení Josefova vytvořilo vlastní samosprávu, měli zde vlastní školy i synagogy. Synagogy byly nejdůležitějšími místy ghetta. V nejstarších dobách nesloužily pouze účelům bohoslužebným, ale scházeli se v nich také židovští učitelé se svými žáky. A dokud Židovské Město pražské nemělo svou vlastní radnici, v synagogách se řešily i všechny veřejné záležitosti. Během své historie židé trpěli mnohými pogromy z nichž první zaznamenaný byl již v roce 1096, v době kdy přes Prahu procházela 1. křížácká výprava. V roce 1389 je doložen další velký pogrom na pražské židovské ghetto, který jako malý chlapec zažil Avigdor Kari, pozdější pražský rabín. Na základě svého zážitku z dětství sepsal Selichot – kajicné modlitby, které se čtou dodnes ve dnech pokání na celém světě. Postavení židů se v Praze částečně zlepšilo až v roce 1781, kdy císař Josef II. vydal tzv. Toleranční patent, který židovskému obyvatelstvu povoloval přístup do škol. V roce 1848 bylo židovské obyvatelstvo zrovnoprávněno s ostatním lidem a bylo jim poprvé v historii umožněno se volně vystěhovat z Ghetta. Toto povolení mělo za následek, že se z pražského ghetta vystěhovali téměř všechny bohatší rodiny a naopak se do něj nastěhovala pražská chudina. Postupem času začalo ghetto chátrat a stala se z něho vykříčená čtvrť. Na konci 19. století už byla hygienická situace ghetta tak špatná (např. místnosti ve starých domech byly rozděleny čarou nakreslenou křídou na podlaze nebo šňůrou nataženou ve výši hlavy a v každém oddělení žila jedna rodina), že Pražský magistrát rozhodnul, že budovy ghetta budou zbořeny a ulice vybourány, aby se nešířily nemoci. Bylo zbořeno na 300 středověkých domů a 20 ulic. Po tomto zákroku zůstala zachována pouze část původního ghetta představující dnešní Pražské židovské město – Josefov. Dnešní bezbariérová vycházka nás podrobněji seznámí s touto historií.

Po prohlídce hřbitova se vrátíme stejnou cestou, kterou jsme přijeli, zpět do Pařížské ulice a tudy pokračujeme v původním směru trasy až na křižovatku s ulicí 17. listopadu. Zde naši trasu ukončíme u autobusové zastávky linky č. 133 Právnická fakulta, jejíž některé spoje jezdí nízkopodlažní. V jakém čase jezdí, je nutné předem zjistit v aktuálním jízdním řádu přístupném na internetových stránkách Dopravního podniku. Pokud k dopravě budete chtít využít přímo bezbariérové linky, tak projedete přes

náměstí Curierových na semaforu doprava a pak po nábřeží stále rovně až k autobusové zastávce bezbariérové linky č. 3. Tato zastávka je vzdálena od našeho konce trasy přibližně 300 metrů, ale tato linka nejedí o víkendy.

Technické údaje trasy:

Určeno pro: mechanický i elektrický vozík

Povrch cest: převážně historická dlažba (malé dlažební kostky nebo kočičí hlavy)

Terén: rovinatý, chodníky jsou v některých místech nerovné, někde chybí nájezdy na chodníky

Přístupnost bezbariérové MHD:

všední dny – metro trasa C stanice Muzeum, bezbariérová linka bus č. 1 a 3, bus č. 133

o víkendy – metro trasa C stanice Muzeum, bus č. 133

WC a občerstvení:

- Obecní dům, Náměstí Republiky 5
- Palác Paladium, Náměstí Republiky
- Obchodní dům Kotva, Náměstí Republiky 8
- Dům U Černé Matky Boží, Celetná 34
- Staroměstská radnice, Staroměstské nám. 1 – WC

Užitečné informace o bazbariérových památkách a zajímavostech na trase:

• Dům U Černé Matky Boží:

Ovocný trh 19

110 01 Praha 1 – Staré Město

Telefon: 224 211 746

E-mail: jungwirtova@ngprague.cz

Web: <http://www.ngprague.cz>

NÁVŠTĚVNÍ DOBA:

celoročně út – ne 10.00 – 18.00 hod.

• Kostel Panny Marie před Týnem:

Staroměstské náměstí 604

110 00 Praha 1 – Staré Město

Telefon: 222 318 186

E-mail: dck@cmail.cz

Web: <http://www.Tynska.farnost.cz>

NÁVŠTĚVNÍ DOBA pro prohlídky:

Denně 10.00 – 13.00 hod. a 15.00 – cca 17.00 hod.

• Staroměstská radnice:

Staroměstské náměstí 1/3

100 00 Praha 1 – Staré Město

Telefon: 724 508 584

Web: <http://www.pis.cz>

NÁVŠTĚVNÍ DOBA:

Věž i sály: leden – srpen: po 11.00 – 18.00 hod.,
út – ne 9.00 – 18.00 hod.

• Židovské město:

(Starý židovský hřbitov, Pinkasova synagoga, Maiselova synagoga, Španělská synagoga)

110 01 Praha 1 – Staré Město

Web: <http://www.jewishmuseum.cz>

NÁVŠTĚVNÍ DOBA:

denně kromě soboty 9.00 – 16.30 (listopad – březen), 9.00 – 18.00 (duben – říjen)

! POZOR !

V Pařížské ulici na křižovatce s Kostečnou ulicí chybí nájezdy na chodník, který je vysoký přibližně 5 cm. Nájezd také není v rozšířeného chodníku před Staroměstskou radnicí.

TRASA 10. OD KLEMENTINA PŘES KARLŮV MOST NA MALOU STRANU

Staroměstská – Náměstí Jana Palacha – Klementinum – Karlův most – Kampa – Maltézské náměstí – Vojanovy sady – Valdštejnská zahrada – Klárov

Náš poslední výlet je zaměřen na oblast historické staré Prahy. Staré Město bylo osídleno již v 11. století a společně s Pražským hradem je nejstarší částí Prahy. Malá Strana je o něco málo mladší. Byla založena roku 1257 králem Přemyslem Otakarem II. pro posílení obranyschopnosti Hradu. Právě zde se od samého začátku nacházely četné církevní stavby na poměrně malém území, což také z části uvidíme. Naše bezbariérové toulání těmito místy nám část její krásy a tajemství pomůže odhalit. Tato trasa patří k těm mírně náročnějším, ke kterým se řadí všechny cesty historickými oblastmi Prahy. Při cestě je potřeba často překonávat uliční nerovnosti a úseky s historickou dlažbou tzv. kočičmi hlavami, které většinu vozičkářům značně zneprůjemňuje cestu. Trasa je sestavena tak, aby na ní nebylo nutné překonávat velká stoupání a většina její délky vedla po rovině, nebo z mírného kopečka.

POPIS ZÁKLADNÍCH ÚDAJŮ O TRASE

- **Začátek trasy:** Autobusová zastávka č. 133 Staroměstská
- **Konec trasy:** Bezbariérová autobusová linka č. 3 Klárov
- **Délka trasy:** 4,8 km
- **Čas jízdy:** 2 hod 30 min
- **Zaměření:** poznávací - historické, přírodovědné
- **Obtížnost:** **velmi náročná pro mechanický vozík, střední náročnost pro elektrický vozík**
- **Cenová hladina:** zdarma

Naši druhou procházku zahájíme u zastávky bezbariérového autobusu č. 133 Staroměstská. Zde se vydáme směrem k náměstí Jana Palacha, jehož pojmenování je vzpomínkou na studenta Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, který se dne 16. ledna 1969 upálil na protest proti okupaci Československa vojsky armád Varšavské smlouvy v horní části Václavského náměstí. Naše cesta od autobusu vede přímo podél Filozofické fakulty, proto se zde můžeme i na chvíli zastavit u vzpomínkové pamětní desky na tohoto studenta, která je umístěná vlevo od vchodu do budovy fakulty. Po pravé straně náměstí pak uvidíme historickou budovu Rudolfinu.

Rudolfinum, tato novorenesanční budova se svými koncertními sály tvoří jednu z dominant pravého břehu Vltavy a dnes je sídlem České filharmonie. Byla postavena na konci 19. století dle projektu Josefa Žitka a Josefa Schulze. Svůj název nese podle jména habsburského korunního prince Rudolfa. Rudolfinum je první budova v Praze, která byla postavena na tak rozsáhlém pozemku (5 315 m²), a která sloužila víceúčelovému provozu. V budově je celkem 80 místností a sálů. Nejvýznamnějším sálem je zde Dvořákova síň, kde v roce 1896 zahájila svoji činnost Česká filharmonie skladbami III. Slovanská rapsodie a symfonií Z nového světa. Tento koncert dirigoval skladatel Antonín Dvořák osobně. V roce 1945 se zde konal první koncert mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro a jeho nejprestižnější koncerty se zde konají dodnes. Současný vzhled Rudolfinu je z doby jeho rekonstrukce v letech 1990 – 1992, která zachovala podobu původní stavby. Na atice stavby jsou sochy slavných hudebních skladatelů – Georg Friedrich Händel, Ludwig van Beethoven,

Wolfgang Amadeus Mozart, Johann Sebastian Bach a další. Po stranách schodiště z náměstí jsou sochy hudebních múz a sochy lvů a sfing.

Dále pokračujeme ulicí 17. listopadu až k historické budově Klementina, bývalé pražské jezuitské koleji, dnes budově Národní knihovny. Z náměstí Jana Palacha jsme pro tuto naši trasu zvolili chodník pravé strany ulice, který je méně pohodlný, než na druhé straně ulice. Tuto stranu jsme zvolili, věříme, že z dobrého důvodu, a tím je právě návštěva areálu Klementina. Pokud tuto významnou památku nebudete chtít navštívit, doporučujeme pro cestu tímto úsekem trasy zvolit levý chodník ulice až ke Karlovu mostu.

Klementinum, bývalá jezuitská kolej, je hned po Pražském hradu druhou nejrozsáhlejší stavební památkou v Praze a také největší jezuitskou stavbou v Čechách. Jezuité přišli do Prahy roku 1556, kdy je povolal císař Ferdinand I. Habsburský, aby posílil svoji protireformační politiku v Čechách. Více než 200 let zde stavěli a upravovali svoji rezidenci, soustavu budov mezi čtyřmi ulicemi a dvěma náměstími, uvnitř rozdělenou pěti nádvořími. Zajímavostmi Klementina jsou třináctery sluneční hodiny, které jsou umístěny na stěnách komplexu či hvězdárenská věž z roku 1751, z jejíhož ochozu bylo dáváno znamení dělostřelcům k výstřelu oznamujícímu pražským obyvatelům poledne. Jezuité během svého působení v Čechách a v Klementinu věnovali velkou pozornost školství. Vybudovali zde všechny kategorie škol a již v roce 1571 dostali povolení od papeže udělovat akademické hodnosti. V Klementinských školách studovalo hodně budoucích českých vzdělanců, kteří později ovlivnili historii Čech. Jezuitský řád měl ovšem také své stinné stránky jako jsou obecně známé hony na čarodějnice či pálení „nevhodných“ knih. V roce 1773 byl Jezuitský řád nařízením papeže Klementa XIV zrušen a i jezuité z Klementina museli odejít. Na třetím nádvoří Klementina se tyčí již zmíněná hvězdárenská věž s kovovou sochou Atlanta na vrcholu. V této věži již více než 200 let (od roku 1775) nepřetržitě pracuje meteorologická observatoř, která pravidelně měří povětrnostní podmínky Prahy. Takto dlouhé měření povětrnostních podmínek je v Evropě unikem. V současnosti je Klementinum sídlem Národní knihovny a jsou zde soustředěny vzácné knihovní fondy. V budově Klementina najdete také bezbariérovou toaletu.

Po prohlídce Klementina dále pokračujeme směrem ke Karlovu mostu. Zde musíme přejet na přechodu pro chodce řízeném světelnou signalizací ulicí 17. listopadu ke Křížovnickému náměstí. I když jsou zde dobré nájezdy z chodníku na vozovku, doporučujeme velkou obezřetnost, vzhledem k silné dopravě, a velmi krátkým časovým intervalům zelené na semaforu pro přejezd. Na Křížovnickém náměstí se opět na chvíli zastavíme a budeme se věnovat historii. Po pravé straně vidíme **kostel sv. Františka** s přilehlým klášterem, který bohužel není bezbariérový a patří jedinému původně českému řádu – Křížovníkům z červenou hvězdou. Fasáda chrámu je vyzdobena plastikami českých světců od M. V. Jäckla a interiér zdobí fresky od V. V. Reinera. Na nároží kostela ze strany Křížovnické ulice stojí Viniční sloup, pod kterým se nacházejí pozůstatky dlažebních kamenů ze starého Juditina mostu, který byl jako první kamenný most předchůdcem dnešního Karlova mostu. Tato dlažba je dnes nejstarší v Praze. Z pravé strany chrámu stojí bronzová socha Karla IV., vytvořená k příležitosti oslav 500. výročí založení Karlovy univerzity v roce 1848.

Staroměstská mostecká věž před námi nám vypráví historii jen o málo starší. Je považována za jednu z nejkrásnějších věží středověku. Věž, s jejíž stavbou bylo započato za vlády Karla IV., byla také součástí Staroměstského opev-

AVZ servis, s.r.o.

AVZ servis, s.r.o.

Máte doma schody?

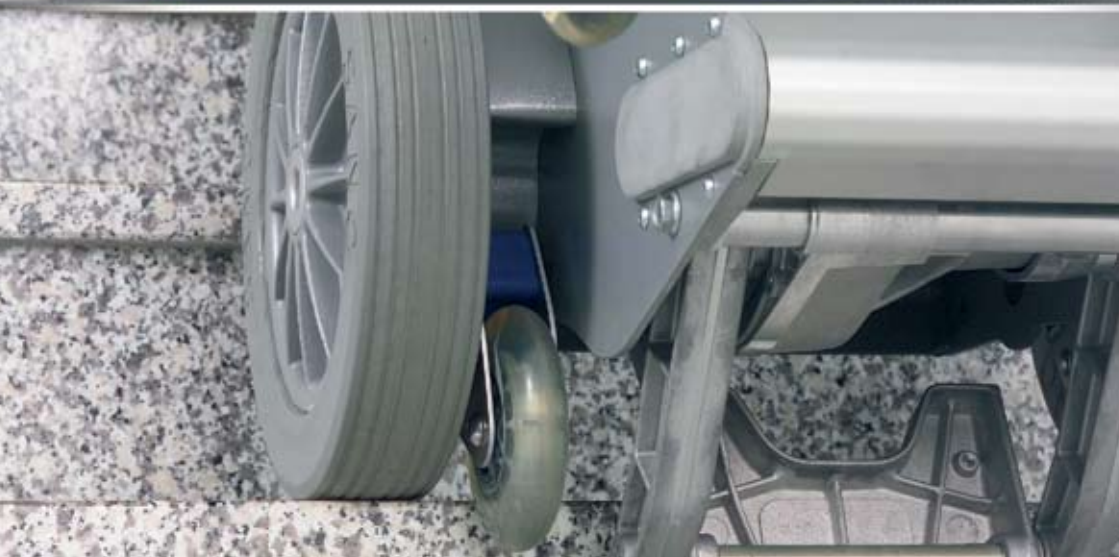
Máte problém s jejich zdoláváním?

Hledáte řešení?

www.avzservis.cz

info@avzservis.cz

800 700 085

nění. Stavitelem věže byl proslulý Petr Parléř. Staroměstská mostecká věž je bohatě plasticky vyzdobena. Na její východní straně můžeme vidět vypodobnění obou panovníků, za jejichž vlády byla věž postavena – vlevo Karel IV. a vpravo Václav IV. Mezi nimi stojí zemští patroni sv. Víta a ještě výš sv. Zikmund a sv. Vojtěch. Na boku věže nechal stavitel Petr Parléř umístit latinský nápis SIGNATESIGNATEMERE METANGISETANGIS („Zaznamenej si, zaznamenej a střež se, dotkneš-li se mě, zahyneš.“). Nápis se čte zepředu i zezadu stejně a měl mystický význam. Sklon středověku – a období Karla IV. obzvláště – k symbolice nasvědčuje již sama chvíle založení věže: roku 1357, 9. 7. v 5 hodin 31 minut (135797531). Stejně tak symbolické je i členění věže do čtyř sfér. První je sféra pozemská, druhá pak měsíční zdobená mj. 28 kraby (28 dní oběhu Měsíce). Nad ní se nachází sféra sluneční (symbolizující královskou a císařskou moc) a konečně sféra hvězdná, symbolizovaná sochami svatých. Mostecká věž je zdobena znaky zemí, které náležely k české koruně. Západní strana věže je mnohem chudší, neboť otevřena k mostu často čelila válečným náporům (například v roce 1648, kdy Prahu obléhali Švédové – tuto událost připomíná pamětní deska na stěně věže z roku 1650). Věže bylo také kdysi užíváno jako vězení pro dlužníky a dodnes jsou na stěnách čitelné nápisy vězňů.

Od Křížovnického náměstí na **Karlův most** vede krátké, ale strmé stoupání, proto doporučujeme pro tento cestu s asistentem. Po Karlově mostě přejedeme až Malostranským mosteckým věžím. Přejezd přes Karlův most můžeme označit za lehce namáhavější. Jeho povrch je zhotoven z historické dlažby tzv. kočičích hlav. Je zde tedy potřeba počítat s pomalejší jízdou a šetřením předních koleček mechanických vozíků. Karlův most je postaven na místě původního mostu Juditina z druhé poloviny 12. století. Juditin most byl ve své době nejdelším mostem ve střední Evropě (měřil 514 m), byl však roku 1342 pobořen povodní. Stavbu Karlova inicioval Karel IV. a základní kámen byl položen roku 1357. Karel IV. měl starost, bude-li most opravdu důkladně postaven, aby jej nestihl osud předchozího mostu Juditina. Poručil proto, aby se do malty pro její zpevnění přidávala syrová vejce. Podle výzkumů stavitel mostu Petr Parléř skutečně vejce do malty přidával a dokonce přimíchával i víno. Na 520 m dlouhém a 9,5 m širokém mostě upoutá pozornost především galerie 30 převážně barokních soch a sousoší pocházející ovšem až ze 17. a částečně pak z 19. století od předních sochařů (F. M. Brokoff, M. B. Braun, M. V. Jaeckl a další). Ve středověku se na Karlově mostě konaly dokonce i rytířské turnaje. Na jednom z mostních výstupků byli z mostu potápěni v koších do ledové vody nepoctiví pekaři.

Malostranské mostecké věže uzavírají Karlův most na Malostranské straně mostu, tyto věže nebyly – narozdíl od zdi Staroměstské mostecké věže nikdy vyzdobeny. Menší mostecká věž pochází z opevnění původního mostu Juditina a svůj dnešní renesanční vzhled přijala v 16. století. Uchovává na fasádě cenný románský reliéf – trůnícího panovníka a klečící postavy. Větší z obou věží byla postavena v roce 1464 za vlády krále Jiřího z Poděbrad. I na této věži jsou umístěny znaky a vztahují se k vládě Václava IV, a měla původně pravděpodobně napodobovat Staroměstskou mosteckou věž, o čem svědčí prázdné výklenky na průčelí věže.

Na naší cestě těsně před Malostranskými mosteckými věžemi odbočíme doprava do ulice Míšeňská. Elektrickým vozíkům doporučujeme jet po silnici, protože z některých domů vyčnívají obrubníky do chodníků a zužují jejich průjezd. Pro mechanické vozíky je lepší průjezd touto ulicí po pravém chodníku. Na konci ulice odbočíme doprava do ulice U Lužického semináře, podjedeme Karlův most a pokračujeme rovně přes náměstí Kampy až do parku.

Ostrov Kampa patří mezi neromantičtější a neklidnější místa Prahy. O ostrovu by se dalo říct, že se opticky skládá ze dvou částí. Ta první blíže ke Karlovu mostu je tvořena malým útulným náměstíčkem a druhou část tvoří park, který vznikl spojením několika historických zahrad. Od Malé Strany odděluje Kampu rameno Vltavy známé jako Čertovka, které prý bylo pojmenováno podle ženy, která zde vlastnila mlýn a vzhledem k tomu, že tehdy proti všem zvyklostem na mlýně úspěšně hospodařila sama, lidé si o ní mysleli, že je společená s ďáblem. Ostrov byl až do poloviny 16. století prakticky pustý, až na tři mlýny. Dnes jsou na dvou z těchto mlýnů stále zachována mlýnská kola. V 16. století se zde na Kampě usadili řemeslníci, mající za povinnost pečovat o Karluv most.

Z Kamy pokračujeme Hroznovou ulicí, kde uvidíme otáčející se kolo Velkopřevorského mlýna v korytě ramene Vltavy zvané Čertovka. A hned na začátku Velkopřevorského náměstí zbytky známé Lennonovy zdi. Po pravém chodníku pokračujeme až na Maltézské náměstí, kde můžeme strávit pár chvil příjemným posezením v restauraci U Vladaře. Restaurace je vybavena bezbariérovou toaletou. Z Maltézského náměstí se vydáme vpravo ulicí Lázeňskou, i v této ulici doporučujeme jet elektrickým vozíkem po silnici. Za pár chvil máme před sebou další v přízemí přístupnou bezbariérovou památku.

Kostel Panny Marie pod řetězem. Při vjezdu do areálu kostela je zapotřebí překonat jen jeden nízký schůdek, který bez problémů zvládnou i mechanické vozíky. Kostel nese svůj název od středověkého zvyku na noc uzamykat ulice kolem konventu řetězy. Chrám byl vybudovaný pro řád Maltézských rytířů po roce 1169, jako první česká komenda tohoto maltézského řádu. Řád vznikl v 11. století v Palestině pro obranu křesťanů proti pohanům a získání Svaté země z islámské nadvlády. Dnešní podoba kostela Panny Marie pod řetězem je torzem nedokončeného gotického chrámu, který započal budovat panovník Karel IV. Po této kapitole dějin stavby zde zůstaly zachovány dvě mohutné gotické věže, za nimiž místo chrámové lodi vznikla malá předzahrádka. Dnešní chrám je tvořen z bývalého presbytáře zamýšlené velkolepé stavby. V ýzdoby interiéru kostela zmíníme hlavní oltářní obraz Karla Škréty Bitva u Lepanta. Před tímto obrazem byli vždy pasováni noví členové řádu. Ke kostelu je připojena budova maltézského konventu z poloviny 18. století.

Ulicí Lázeňskou projedeme do Mostecké ulice a z ní pokračujeme zpět k Malostranským mosteckým věžím. Znovu projedeme ulicí Míšeňská. Na konci ulice ale tentokrát odbočíme vlevo do ulice U Lužického semináře. Držet se budeme při levém okraji vozovky. Asi tak po 30 metrech narazíme na vstup do Vojanových sadů, kde si opět můžeme příjemně odpočinout. Na protilehlé straně ulice je vstup do ulice Cihelná, na jejímž začátku se rozprostírá Hergertova cihelna, kde můžeme navštívit výstavu F. Kafky. Z Vojanových sadů pokračujeme ulicí U Lužického semináře až ke křižovatce na Malostranské náměstí. Křižovatku přejedeme a hned za semaforem pokračujeme Letenskou ulicí až ke vstupní bráně do Valdštejnské zahrady. Vstup je zde bezproblémový a pohodlný. Valdštejnská zahrada je spojena s Valdštejnským palácem, kde je možné si prohlédnout bezbariérovou jízďárnu.

Valdštejnský palác je jednou z prvních barokních staveb v Praze. Nechal si jej jako svojí rezidenci postavit generalissimus císaře Ferdinanda II. vévoda Albrecht z Valdštejna. Valdštejnský palác měl vzorností i rozlohou konkurovat královskému sídlu. Na této monumentální stavbě pražského baroka se podíleli například Italové A. Spezza, G. B. Marini, G. Pieronni nebo N. Sebegondi. Na palác navazuje pavilon – sala terrena – a za ním Valdštejnská zahrada ve stylu barokního francouzského parku. Sala terrena je mohutná

sloupová síň zdobená nástrojnými štuky a obrazy s námětem trojské války, které v letech 1629–1630 vytvořil Baccio Bianco. Ve dveřích napravo je vybudována umělá krápníková jeskyně. Z tohoto pavilonu je výhled na kašnu s Venušinou fontánou a alej bronzových soch od Adriana de Vriese, považované za vrchol evropského manýrismu. Bohužel jsou to pouze kopie, neboť originály s sebou odvezla roku 1648 švédská armáda jako válečnou kořist. V zadní části zahrady je velký bazén s rybami, v jehož středu stojí de Vriesova **socha Herkula**. Za bazénem se nachází stará jízdárna, dnes využívaná Národní galerií jako výstavní prostor.

Pokud je otevřen východ ze zahrady do ulice Valdštejnská projedeme jí a vydáme se směrem k metru Malostranská. V opačném případě se musíme vrátit ke vchodu ze strany Letenské ulice a dál pokračujeme k stanici Metra Malostranská, dále pak na Klárov. Naše trasa na tomto místě u autobusové zastávky bezbariérové linky č. 3 naše trasa končí.

Technické údaje trasy:

Určeno pro: vzhledem k povrchu komunikace je trasa vhodnější pro elektrický vozík

Povrch cest: převážně historická dlažba (malé dlažební kostky nebo kočičí hlavy), v parcích asfalt nebo udusaný písek

Terén: rovinatý, výjimečně mírné stoupání nebo klesání, pouze vstup do Vojanových sadů má krátké prudší stoupání, chodníky jsou většinou úzké, v některých místech jsou nakloněné směrem do silnice, někde chybí nájezdy na chodníky

Přístupnost bezbariérové MHD:

všední dny – bus č. 133 a 3 (stanice Malostranská)

o víkendu – bus. č. 133

WC a občerstvení:

- Hotel FOUR SEASONS (jen v případě nutnosti) vstup z ul. Alšovo nábřeží
- Kavárna U ČERNÉHO BERÁNKA, vstup z ul. Mostecká
- MC DONALD vstup z ul. Mostecká (poplatek 5,- Kč)
- Restaurace U VLADÁŘE, vstup z Maltézského nám., je zde malý prostor pro manipulaci s elektrickým vozíkem
- Restaurace EL CENTRO, vstup z Maltézského nám., malý prostor pro manipulaci s elektrickým vozíkem, vstup na WC úzkou uličkou
- Bar Hergertova cihelna ul. Cihelná – kavárna v objektu metra Malostranská, dveře jdou ztěžka otevřít
- Budova Národní knihovny (Klementina)
- Sovovy mlýny, Kampa

Užitečné informace o bazbariérových památkách a zajímavostech na trase:

• Klementinum:

Mariánské mán. 5

110 01 Praha 1 – Staré Město

Telefon: 222 220 879

E-mail: klementinum@drever.cz

Web: <http://www.drever.cz>

Prohlídka není přístupná pro vozíčkáře

• Valdštejská jízďárna a zahrada:

Valdštejská 1

110 00 Praha 1 – Malá Strana

Telefon: 257 073 136 (jízďárna), 257 072 759 (zahrada)

Web: <http://www.senat.cz>, <http://www.ngprague.cz>

NÁVŠTĚVNÍ DOBA:

denně: 10.00 - 18.00 hod.

• Vojanovy sady:

U Lužického semináře 17

100 00 Praha 1 – Malá Strana

Telefon: 257 531 839

NÁVŠTĚVNÍ DOBA:

denně 10.00 – 17.00 (19.00) hod.

! POZOR !

V ulicích kolem Kampy a Maltézského náměstí doporučujeme jet s elektrickým vozíkem po silnici z důvodu vyčnívajících patníků do chodníků.

JAK SE PŘIPRAVIT NA PĚŠÍ TURISTIKU:

Každou turistickou akci je nutno předem pečlivě promyslet, připravit. U skupinové účasti je třeba naplánovanou trasu prodiskutovat se všemi účastníky, aby se zjistilo, zda je trasa schůdná pro všechny. Ubezpečit se musíme i v tom, že máme dostatek asistentů pro tlačení vozíků. Přípravu je třeba zpracovat z hlediska programového, organizačního, materiálového, finančního a kulturně poznávacího.

Na kvalitě přípravy závisí úspěch vlastní cesty. Abychom nezapomněli na některé body přípravy, je dobré postupovat podle osnovy. Při vytváření turistických se vycházelo z těchto bodů:

- **MOTIVACE** – vhodně motivovaná akce je přitažlivá, zajímavá
- **NÁPLŇ** – stanovíme si, které zajímavosti chceme navštívit, kde se zastavit a nebo zda chceme pouze vychutnávat klid s pozorováním přírody
- **INFORMACE O TRASE** - shromažďujeme veškeré dostupné materiály mající vztah k danému místu
- **NÁROČNOST TRASY** – vybíráme trasu podle zdatnosti vozičkáře a jeho případného doprovodu
- **PŘÍSTUPNOST** – vybíráme vhodný terén
- **DOSTUPNOST SLUŽEB** – hodnotíme možnost využít bezbariérové sociální zařízení a občerstvení během trasy
- **DOPRAVNÍ DOSTUPNOST NA ZAČÁTKU A NA KONCI CESTY** – hodnotíme možnost využít bezbariérovou PID
- **ČASOVÝ ROZVRH** – započítáváme čas potřebný k překonání trasy, čas na odpočinek, občerstvení, osobní hygienu, program kulturně poznávací. Připočítáme i časovou rezervu na řešení nepředvídaných okolností.
- **DĚLKA TRASY** – vychází z věku, fyzických možností účastníka a ročního období

VYBAVENÍ PRO TURISTIKU:

Velmi důležitým úkolem před vycházkou či výletem je příprava a kontrola vybavení, aby nás nepřekvapila žádná nečekaná situace a my se neocitli v nouzi. Při volbě rozhoduje účelnost, náročnost a délka zvolené trasy, roční období a místo provozování turistiky. Vybavení pro turistiku se skládá z výstroje a výstroje.

Výzbroj:

Výzbrojí rozumíme potřeby k vlastní jízdě. V tomto případě se myslí invalidní vozík včetně příslušenství, které je jeho součástí (pumpička, nářadí). Dále je to turistické zavazadlo (batoh), potřeby pro orientaci v terénu (mapa, buzola). Také bychom neměli zapomenout na pití a lehčí svačinu. Přibalené pravidelně užívané léky pomůžou předejít zhoršení zdravotního stavu. Lékařská zpráva a kartička pojišťovny zase urychlí komunikaci se zdravotním personálem v případě náhlých zdravotních komplikací. Z vlastní zkušenosti víme, že se vyplatí přibalit náplast na případné oděry a cestovní hygienické ubrousky.

Výstroj:

Do turistické výstroje patří obuv a oděv s doplňky. Na výběr oděvu klademe zvlášť velký důraz. Oblečení vybíráme tak, aby chránilo tělo před tepelnými ztrátami, vlhkem, deštěm, přehřátím, úrazem a před účinkem slunečního záření. V případě chladnějšího počasí, je vždy dobré vzít s sebou deku, která ochrání vozičkáře před prochladnutím. Nesmíme zapomenout, že vozičkáři z důvodu nepohyblivosti mají špatné

prokrvování DK, tudíž u nich dochází k rychlejšímu a častějšímu prochlazení, než u zdravých lidí. U jiných vozíčkářů se setkáváme s problémem zhoršené termoregulace, která může vznikat na podkladě jejich onemocnění. Pro ty vozíčkáře, kteří pohánějí vozík sami (bez pomoci druhé osoby), doporučujeme přibalit náhradní cyklistické rukavice.

Nebezpečí při turistice:

Pěší turistika naštěstí nepatří k těm druhům sportu, u nichž dochází k častému nebezpečí, jako jsou úrazy či jiná zdravotní rizika. Přesto krása, klid, radost, uvolnění, kterou prožíváme během procházky či výletu, se mohou během okamžiku proměnit v nebezpečnou situaci. Pro každého jedince jsou však nástrahy nebezpečí jiné. Důležité je řídit se rozumem. Ukázkou příkladů a upozornění na konkrétní chyby můžeme riziko nebezpečí snížit na nejmenší míru, nebo je zcela odstranit. Zdroje nebezpečí rozdělujeme na subjektivní a objektivní. Hlavní příčiny nebezpečí jsme popsali na základě poznatků nashromážděných během celé doby našeho cestování na vozíku.

Nebezpečí subjektivní:

Subjektivní nebezpečí u vozíčkářů zpravidla vzniká nedostatečnou fyzickou, technickou a odbornou přípravou, ale také neopatrností, lehkomyšlností nebo předváděním se aj.

Hlavní příčiny subjektivního nebezpečí jsou:

- přeceňování sil a schopností
- nedostatek spánku a odpočinku
- nepříznivý zdravotní stav
- nedostatečný příjem tekutin a vhodné stravy
- nezařazení pravidelné přestávky
- nepřízpůsobení rychlosti terénu
- převrhnutí se s vozíkem vzad
- pád z vozíku
- neodpovídající technický stav vozíku
- nevhodná obuv a oblečení
- špatná organizace výpravy

Nebezpečí objektivní:

Objektivní příčiny bývají různé a souvisí většinou s počasím a terénem:

- přehřátí nebo podchlazení
- oslnění
- spáleniny nechráněných částí těla
- vyskytující se mlha, sníh, kluzko, déšť, tma
- nevhodný terén (prudké stoupání a klesání)
- nevhodný povrch cest (nezpevněný, historická dlažba, nerovnost)
- nedostatečně široké cesty
- turistická trasa křížuje úsek pro motorová vozidla

BEZBARIÉROVÁ MĚSTSKÁ HROMADNÁ DOPRAVA V PRAZE:

Dopravní podnik hl. m. Prahy udělal v posledních letech velký kus práce v oblasti zpřístupnění MHD pro vozíčkáře.

BEZBARIÉROVÉ CESTOVÁNÍ V AUTOBUSECH A TRAMVAJÍCH

Největší pokrok v přepravě osob s omezenou schopností pohybu v Praze zaznamenala autobusová doprava. Dopravní podnik hl. m. Prahy, akciová společnost pečlivě připravil nasazení nízkopodlažních autobusů na 93 vybraných linek. Spoje zajištěné nízkopodlažními autobusy jsou vyznačeny v zastávkových jízdních řádech, což umožňuje zdravotně postiženým cestujícím výhodné plánování cesty.

Kromě spojů zajišťovaných nízkopodlažními autobusy na pravidelných linkách provozuje Dopravní podnik hl. m. Prahy, akciová společnost dvě zvláštní autobusové linky určené pro osoby s omezenou schopností pohybu, které spojují bezbariérové bytové objekty na sídlištích Černý Most II, Jižní Město II, Nové Butovice a Řepy s centrem města, kde je umožněn vzájemný přestup. Na linky jsou vypravovány 4 speciálně upravené autobusy vybavené speciálními rampami pro nakládání invalidních vozíků. Vozy mají redukováný počet sedadel a rozšířený prostor pro přepravu většího počtu vozíků. Provoz těchto autobusů zajišťuje dvoučlenná osádka, řidič a asistent pro obsluhu rampy. Na počátku roku 2006 bylo přes 90 % autobusů používaných k zajištění provozu městské hromadné dopravy vybaveno novým odbavovacím a informačním systémem pro nevidomé, včetně automatického hlášení zastávek.

V Praze v současné době jezdí 15 nízkopodlažních garantovaných tramvajových linek.

GARANTOVANÉ NÍZKOPODLAŽNÍ LINKY:

Garance spočívá v tom, že označený spoj v jízdním řádu bude vždy proveden nízkopodlažním vozidlem. Garantované spoje jsou vyznačeny v zastávkových jízdních řádech symbolem invalidního vozíku. Odkazy na jízdní řády autobusových linek naleznete na www.dpp.cz.

ZVLÁŠTNÍ LINKY ZAJIŠTŮJÍCÍ PŘEPRAVU TĚLESNĚ POSTIŽENÝCH NA VOZÍČÍCH:

linka 11: CHODOV – U Kunratického lesa (Z) – Petýrkova – U Kunratického lesa (T) – Na Proutcích (T) – Mikrobiologický ústav (T) – V lískách (T) – Nemocnice Krč – Budějovická – Pankrác – Pražského povstání – Jedličkův ústav – I. P. Pavlova – Náměstí Republiky (T) – Florenc – Náměstí Republiky (Z) – Karlínské náměstí – Invalidovna – Palmovka – Poliklinika Vysočany – Rajská zahrada – Globus Černý Most – Černý Most – Breitcetlova – BRYKSOVA

Pozn.: Jezdí jen v pracovní dny. Vybrané spoje nejedou přes zastávky Globus Černý Most a Černý Most Mikrobiologický ústav, V lískách a Palmovka. V zastávce Florenc spoje vyčkávat na linku č. 3.

linka 13: (ZLIČÍN) – HALENKOVSKÁ – SÍDLIŠTĚ ŘEPY – Slánská – K Fialce – Kodymova – Bucharova – Nemocnice Motol – Vypich – Břevnovská – Hradčanská – Malostranská – Řásovková – Náměstí Republiky (Z) – Florenc – Náměstí Republiky (T) – Pražská tržnice – Nádraží Holešovice – Rokoska – Bulovka – Čertův vršek (x) – Madlína – Prosek – Poliklinika Prosek – SÍDLIŠTĚ ĎÁBLICE – (U SPOJŮ)

Pozn.: Jezdí jen v pracovní dny. Přes zastávku Pražská tržnice jedou jen vybrané spoje. Vybrané spoje začínají v zastávce Sídliště Řepy. V zastávce Florenc spoje vyčkáávají na linku č. 1.

(Z) zastávka ve směru ZPĚT

(T) zastávka ve směru TAM

BEZBARIÉROVÉ CESTOVÁNÍ METREM

Sít pražského metra tvoří v současné době tři trasy A, B a C. Celkový počet stanic je 53, z toho 26 stanic je zpřístupněno pro osoby pohybující se na invalidním vozíku. Vstup do vestibulu metra u nových stanic postavených v posledních deseti letech je automaticky řešen výtahy nebo úrovnovým řešením terénu. Starší stanice jsou zpřístupňovány buď šikmými, nebo svislými plošinami, popřípadě jsou dostavovány výtahy. Přesto se setkáváme se skutečností, že i tam, kde lze předpokládat bezbariérovost, se objeví překážky (nefunkční plošiny, výtahy aj.), které vozíčkáři znemožní použití této stanice. Čtyři stanice vyřešily přístup na nástupiště vozíčkářům nákladními výtahy. Obsluhovat je však smí pouze vyškolený doprovod nebo pracovník metra. Tato situace však v reálu naráží na mnoho problémů a z tohoto důvodu se mnohdy vozíčkář této stanici raději vyhne.

Stanice metra s bezbariérovým přístupem:

• Trasa A

Dejvická, Muzeum, Strašnická, Skalka, Depo Hostivař

• Trasa B

Černý Most, Rajska zahrada, Hloubětín, Kolbenova, Vysočanská, Smíchovské nádraží, Nové Butovice, Hůrka, Lužiny, Luka, Stodůlky, Zličín, Florenc

• Trasa C

Střížkov, Prosek, Letňany, Ládví, Kobylisy, Nádraží Holešovice, Vltavská, Florenc, Hlavní nádraží, Muzeum, Vyšehrad, Pankrác, Budějovická, Rztily, Chodov, Opatov, Háje

Obecný popis zařízení v pražském metru pro bezbariérový přístup:

- Volná plocha před nástupními místy je nejméně 1500 × 1500 mm nebo kruh o průměru 1500 mm.
- Šířka šachetních a kabinových dveří u výtahů a svislých plošin je nejméně 800 mm. U výtahů jsou použity samočinné vodorovně posuvné dveře. U svislých plošin jsou použity samočinné dveře, u vstupu na šikmé plošiny jsou použity mechanické nebo elektronické zábrany (závory).
- Všechny kabiny výtahů mají hloubku nejméně 1400 mm, šířku nejméně 1100 mm, výšku nejméně 2000 mm.
- Dopravní plošina schodiškových výtahů nebo plošin a svislých zdvihacích plošin určených pro dopravu osob na vozíku má šířku nejméně 900 mm a délku nejméně 1400 mm.
- Nosnost osobních výtahů je max. 630 kg, svislá zdvihací plošina má nosnost max. 400 kg, šikmé schodiškové plošiny mají nosnost max. 250 kg.
- Všechny kabiny výtahů a ovládací panely plošin jsou vybaveny tlačítkem pro přivolání obsluhy pro případy nouze s akustickým signálem, některé kabiny výtahů jsou vybaveny obousměrným dorozumívacím zařízením, umožňujícím komunikaci mezi kabinou výtahu a pracovištěm obsluhy.
- Některé kabiny výtahů jsou vybaveny akustickým hlášením jednotlivých stanic. Ovladače pro volbu stanic v kabině a ve stanicích jsou u některých výtahů vybaveny značením v Braillově hmatném písmu.

- Některé stanice výtahů jsou vybaveny akustickým signálem v rozmezí 35 až 55 dBA, signalizující příjezd kabiny do stanice.
- Některé kabiny výtahů a plochy před nástupními místy jsou vybaveny kamerovým dohledem, vyvedeným na trvale obsazené pracoviště obsluhy.

V tomto místě náš bezbariérový průvodce pro Praze končí. Jsme rádi, že jste s námi v tomto malém putování vydrželi až do konce. To znamená, že máte Prahu rádi stejně jako my. I proto Vám budeme dále přinášet nové bezbariérové informace a zajímavosti, které budeme aktuálně publikovat na našich internetových stránkách www.praguecityline.cz. Pro jejich zdokonalování a rozšiřování budeme rádi za jakoukoliv vaši pomoc. Napište nám, doporučte, opravte informace o bezbariérových místech nejen v Praze. Objevte pro nás a všechny ostatní další místa v České republice, kde se Vám líbilo a trasa zde byla bezbariérově přístupná. Napište nám na náš e-mail: praguecityline@gmail.cz, vaše náměty uveřejníme a mohou se také objevit v některém z dalších tištěných průvodců.

